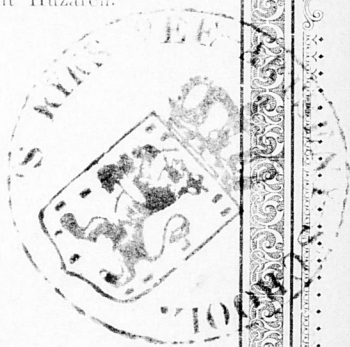
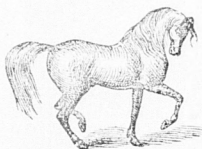

15

STELSELMATIGE
Africhting van het Rijpaard.

NAAR PAUL PLINZNER'S
„SYSTEM DER PFERDEGYMNASTIK“.

UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD
DOOR
J. C. CAMERLING HELMOLT,
1^e Luitenant bij het 1^e Regiment Huzaren.

ZUTPHEN,
W. J. THIEME & Cie.

2

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

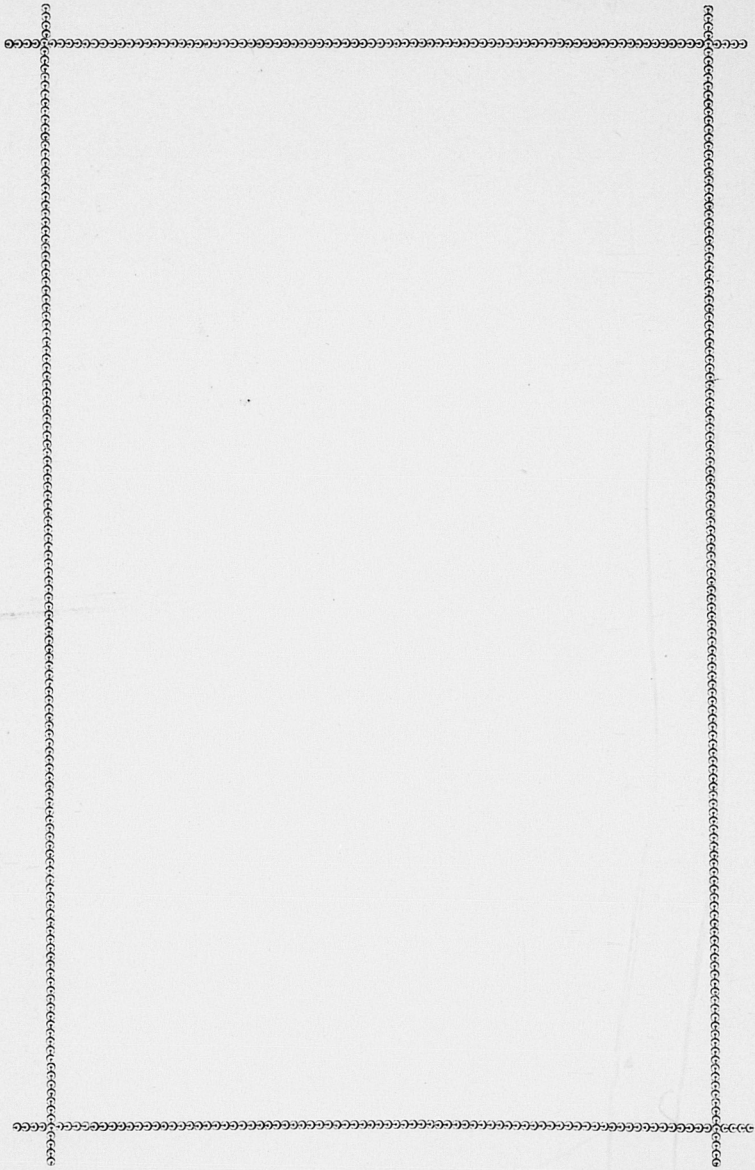

3088 818 8

B N° 1242.

STEJSELMATIGE AFRICHTING VAN HET RIJPAARD.

STELSEMATIGE AFRICHTING
VAN HET RIJPAARD.

NAAR PAUL PLINZNER'S
„SYSTEM DER PFERDEGYMNASTIK”

UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD

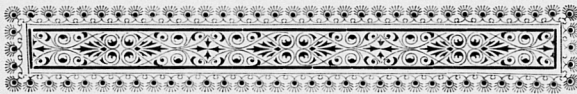
DOOR

J. C. CAMERLING HELMOLT,
1^e Luitenant bij het 1^e Regiment Huzaren.

ZUTPHEN,
W. J. THIEME & Co.

SNELPERSDRUK VAN H. C. A. THIEME TE NIJMEGEN.

V O O R W O O R D .

Onder de vele werken over de africhting van het rijpaard, welke in den laatsten tijd het licht zagen, is er naar mijn gevoelen geen dat door eenvoud van opvatting en juistheid van beginselen zoozeer de aandacht van den ruiterofficier verdient als Plinzner's „System der Pferdegymnastik”.

Ik heb getracht dien arbeid in de Nederlandsche taal over te brengen, eensdeels omdat het mij aanspoorde rekenschap te geven van zijne bedoelingen, anderdeels om er in de praktijk meer nut van te hebben. Immers, het overbrengen in onze eigene taal noopt tot meer nadenken en nauwgezette overweging van hetgeen de Schrijver heeft willen uitdrukken, terwijl het de taak van den onderwijzer verlicht bij het mededeelen van deze beginselen.

VOORWOORD.

Bij de vertaling stuitte ik dikwijls op moeilijkheden, die ik getracht heb zoo goed mogelijk te overwinnen. Herhaaldelijk toch moest ik woorden bezigen, die in onze taal niet algemeen bekend zijn en eenigszins vreemd klinken, doch ik heb niet geaarzeld deze te gebruiken, ten einde zoo getrouw mogelijk de bedoelingen van den schryver weder te geven.

Aangespoord door eenige kameraden geef ik met toestemming van den geëerden schryver mijne vertaling in het licht, al ware het alleen om meer de aandacht te vestigen op Plinzner's pennevrucht, die mijns inziens zoozeer eene nadere kennismaking verdient.

Het spreekt van zelf dat zulks niet geschiedde, dan na het wegnemen te hebben ingewonnen van den Heer Generaal-Majoor van Helden, inspecteur der Cavalerie, wien ik openlijk dank zeg voor de vele goede wenken mij gegeven.

Alhoewel de Nederlandsche officier de werken, die in de naburige landen verschijnen, bij voorkeur in de oorspronkelijke taal leest, vertrouw ik echter dat in dit bijzondere geval eene vertaling niet onwelkom zal zijn.

J. C. CAMERLING HELMOLT,
1^e Luitenant 1^e Regiment Huzaren.

VOORREDE VAN DEN SCHRIJVER.

In N°. 65 van den jaargang 1886 van het „Militär-Wochenblatt” schreef ik onder het opschrift: „Wordt door de hoogere eischen tengevolge der Cavaleriewijzigingen aan de africhting van het dienstpaard voldaan?” een artikel, waarin ik mijne denkbeelden omtrent de africhting van het dienstpaard, kortelijk uiteengezet, aan de beoordeeling der kavalisten, die belang in hunnen werkring stellen, onderwierp. Uitgaande van de waarneming dat het grootste gedeelte van de paarden der veldeskadrons niet als „rugganger” hun arbeid verrichten en daardoor zich zelve en hunne ruiters den arbeid aanmerkelijk verzwaren, trachte ik aan te toonen dat de onjuiste begrippen omtrent „oprichting” in de paardendressuur der militairen buitengewoon veel onheil veroorzaken, omdat ons eerste en hoofdstreven moest zijn, het dienstpaard in eene „onvoorwaardelijk bijgebrachte houding” te doen gaan.

Ik vereenigde toen mijne grondbeginselen omtrent de [bewerking van het] paard in de zinsnede: „De verzameling van het paard moet het gevolg zijn van een tegen elkander inwerken van de krachten der

VOORREDE VAN DEN SCHRIJVER.

achterhand eenerzijds en het gewicht der voorhand anderzijds. De oprichting der voorhand moet alleen het gevolg zijn der verzameling en mag niet door oprichtende teugelaanhoudingen verkregen worden."

In N°. 85 van denzelfden jaargang kwam vervolgens in het „Militär-Wochenblatt" een artikel voor : „Zijn inhoud en vorm der tegenwoordige rijkunst met elkander in overeenstemming?" waarin de zich niet noemende Schrijver van meening was, dat de door mij aangegeven wijze van rijden diegene was, welke inderdaad door de goede ruiters in het leger werd uitgeoefend.

Het is evenwel opvallend, dat deze wijze van rijden niet overal ingang heeft gevonden; misschien wordt door die goede ruiters op eene andere wijze onderwijst gegeven, dan dat zij zelfrijden. Terwijl zij persoonlijk steeds het geheele paard bewerkten, zouden zij zich bij hun onderricht steeds met het nekgewricht bezighouden. Het scheen mij toe dat deze bewering buitengewoon veel waarheid bevatte. Dat juist altijd enkele deelen van het paard bewerkt worden, terwijl toch met voordeel slechts het geheele paard te bewerken is, daarin ligt wel de hoofdfout van onze gewone paardendressuur. Daar nu de omstandigheid, dat die goede ruiters in het leger anders onderwijzen dan zij persoonlijk rijden, slechts hierdoor is te verklaren, dat hun het daadwerkelijke van hun eigen rijden niet helder genoeg voor den geest staat, ontwikkelde zich bij mij het denkbeeld, dat het misschien niet onnuttig zoude zijn, deze wijze van rijden iets meer ingrijpend te bespreken. Kortens tijd geleden

VOORREDE VAN DEN SCHRIJVER.

had ik de met veel geest geschreven nalatenschap van mijn' hooggeëerden onderwijzer Steinbrecht in een boek openbaar gemaakt, dat onder den titel van „Das Gymnasium des Pferdes”, het licht zag. Dit boek behelst in werkelijkheid alles, wat ik over de dressuur van het paard kan mededeelen, maar is wellicht te omvangrijk en staat, ofschoon in 't algemeen voor populair gehouden, misschien toch nog te veel op een academisch standpunt om als een practisch handboek te kunnen dienen voor de officieren der cavalerie.

In nevensgaand werkje hoop ik nu de grondbeginselen van Steinbrecht in zoodanigen vorm in toepassing te brengen, als mij voor de cavalerie noodig schijnt, dengenen, welke meer ingrijpend belang in de zaak stellen, „Das Gymnasium des Pferdes” ter studie aanbevelende.

Het ontwerp van mijn' arbeid heb ik met een heer, die een leerling van Steinbrecht is en ook een eskadron naar de beginselen van Steinbrecht met veel succes geoefend heeft, nauwkeurig besproken en zeg hem voor de vele onmiddellijk uit de practijk gesproten wenken hier openlijk dank.

Ik ben mij volkomen bevestigd, dat mijn „System der Pferdegyrnastik” van de voorgeschrevene „Reit-Instruction” in vele opzichten afwijkt. Evenwel ben ik overtuigd dat, wanneer beide geheel begrepen worden, hun verschil zoo luttel wordt, dat men volgens het door mij ontwikkelde systeem kan te werk gaan, zonder te handelen tegen de grondbeginselen der „Reit-Instruction”.

Wanneer ik nu, zooals meestal geschiedt op die

VOORREDE VAN DEN SCHRIJVER.

plaatsen, waar afwijkingen van de „Reit-Instruction” voorkomen of schijnen voortekomen, eene taal gekozen heb, die zelve misschien aan eenen instructietoon doet denken, spreekt het toch vanzelf dat dit alleen kortheidshalve geschiedde. Ik mag echter niet nalaten den lezer versooning te vragen voor het niet naleven van elke hoffelijke en bescheidene behandeling der zaken.

Ik heb getracht de grondbeginselen, waarop de bewerking van het paard berust, in allen eenvoud voor te stellen, teneinde ze zoo bruikbaar mogelijk te maken, en ze derhalve vrij van onnoodige ahangsels het wakkere oog voor te leggen, terwijl ik hoop dat de geheimzinnige voorstellingen der rijkunst, die nog zoo zeer verspreid zijn, er iets door opgehelderd zullen worden.

Mocht het mij gelukt zijn de wijze van rijden der goede ruiters in het leger zóó te schetsen, dat zij zich in mijn geschrift terugvinden, dan mag ik hopen een kleinen dienst aan de duitsche ruitery bewezen te hebben.

VERVOLG DER VOORREDE.

Toen ik dezen arbeid reeds geëindigd had, vond ik in N°. 47 van den loopenden jaargang van het Militär-Wochenblatt, hetzelfde opschrift omtrent een artikel, dat ook ik tot opschrift gekozen had in N°. 65 van den vorigen jaargang. Tot mijne buitengewone vreugde ontwaarde ik, dat de werk, welken ik bijna een jaar geleden aan de duitsche ruitery gegeven had, niet onopgemerkt was gebleven, maar dat een

VOORREDE VAN DEN SCHRIJVER.

hoofdofficier van dat wapen het de moeite waard keurde, om met zijne gewichtige stem zijne kameraden opmerkzaam te maken op hetgeen ik had medegedeeld.

Wanneer ik hierbij nog andere teekenen van sympathie voeg, die mij van verschillende zijden zijn geworden, mag ik met vreugde aannemen, dat mijne denkbeelden over de dressuur van het dienstpaard weerklink in het leger hebben gevonden, zoodat zij na verloop van tijd, dat wil zeggen: voor ons tegenwoordig paardenmateriaal en voor de onontbeerlijke hooge eischen, welke men verplicht is te stellen, deze ten goede zullen komen.

Mocht het gelukt zijn in den navolgenden arbeid mijne denkbeelden zóó duidelijk en overtuigend te hebben medegedeeld, dat ook degenen, welke nog niet op denzelfden weg werden geleid, in het wezen van dit »System der Pferdegymnastik» vermogen door te dringen.

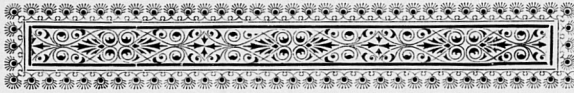
Ik hoop daarbij dat zij, die dit „System” werkelijk grondig begrijpen, en besluiten kunnen er naar te arbeiden en dientengevolge er aanhangers van te worden, zooveel in hun vermogen is onbevooroordeeld en zonder uiterlijke vormen in aanmerking te nemen, slechts naar de kern der zaak zullen streven: de ontwikkeling van krachtige en veerkrachtige gangen is de juiste houding der paarden.

Helaas, ik mag niet ontveinzen dat een dergelijk streven dikwijls op moeilijkheden zal stuiten.

De inspecties en de meestal daaraan verbonden overdrevene aankweeking van uiterlijke vormen, zooals

VOORREDE VAN DEN SCHRIJVER.

van de stijve houding te paard, van de rijdiscipline, van gezamenlijke kunststukjes van alle mogelijke soort, zijn voor de gymnastische vorming der paarden steeds nadeelig en doen de gaven niet tot volle ontwikkeling komen. Wanneer deze slechte gewoonte kon worden ter zijde gesteld, wanneer men vooral doordrongen wordt van het denkbeeld, dat de zuivere africhting en vorming der paarden eene zaak is, die niets te maken heeft met de militaire discipline, waarvoor men vele andere middelen heeft om haar te onderhouden; wanneer de afdeelingen belast met de africhting, naar geen anderen maatstaf beoordeeld werden dan naar de gangen en de houding der paarden ten opzichte van hun practisch gebruik, dan twijfel ik niet of de hier ontwikkelde eenvoudige grondbeginselen der paardengymnastiek zullen meer en meer veld winnen en zouden de bij onze ruitery zoo ruimschoots voorhanden talenten, lieshebberij en ondervinding, zeer zeker ten goede komen aan de bruikbaarheid van het wapen.

I N H O U D.

INLEIDING.

	Blz.
1. Wat verstaat men door africhting? Haar doel en hare grondbeginselen	1
2. Beoordeeling der paarden met het oog op hunne africhting	9
3. Algemeene gang der africhting.	13

1^e TIJDPERK.

HET ONTWIKKELEN VAN DE VOORTDRIJVENDE KRACHT DER ACHTERHAND OM HET PAARD AAN HET BIT TE BRENGEN.

1. Voorbereidende oefening aan de longe.	17
2. Het eerste berijden.	22
3. Voorwaarden om met goed gevolg eene klasse remontepaarden af te richten	24

I N H O U D.

	Blz.
4. Het eerste »recht vóórwaarts richten” van het paard.	37
5. Levendig vóórwaarts rijden, de achterhand »betrekkelijk” recht gericht zijnde op de voorhand	41

2^e T I J D P E R K.

DE »EVENWICHTSHOUDING”.

HET BRENGEN VAN HET PAARD IN DE »EVENWICHTSHOUDING” DOOR HET RIJDEN MET ZIJDELINGSCH E BUIGING DER WERVELKOLOM.

1. Wat verstaat men door de »rijkunstige evenwichtshouding”?	48
2. Buiging der wervelkolom als middel ter verkrijging van het rijkunstig evenwicht	51
3. Inwerking van den ruiter op het paard, bij het rijden met buiging der wervelkolom. (»Buigingslessen”)	52
4. Voorwaarden, om met goed gevolg de oefening in de »buigingslessen” aan te wenden	59
5. De verschillende gangen in het tijdperk der verzameling, bij het rijden van »buigingslessen”	62
6. De oefening in de »buigingslessen”	67
A De buiging, overeenkomstig de wending. (Eenvoudige buiging of buiging)	67

I N H O U D.

	Blz.
B De buiging, tegengesteld aan de wending. (Tegen buiging)	72
7. Het rijden van gebogene lijnen op één hoefslag	76
8. Slotopmerkingen over het tijdperk van africhting omvattende de oefening der »buigginginsessen”. —	77

3e TIJDPERK.

DE »VERZAMELDE HOUDING”.

1. Algemeene opmerkingen omtrent het volmaken der gangen en het verplaatsen van het zwaartepunt	83
2. De »zwevende” of »balanceerdraf” (Passage) . .	90
3. De galop op de achterhand (zeer verzamelde galop of »redop”)	97
4. Wendingen op de achterhand in den verzamelden galop.	100
5. De vrije gangen gedurende het tijdperk der »verzamelde houding”. —	102
6. Slotopmerkingen, aangevende hoever de gymnastische oefeningen van het paard behooren te worden voortgezet.	104

INHOUD.

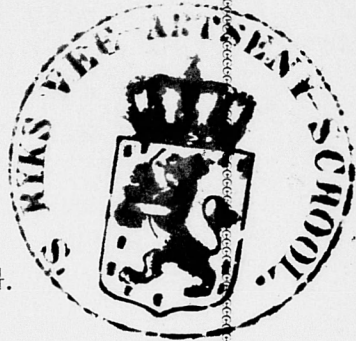
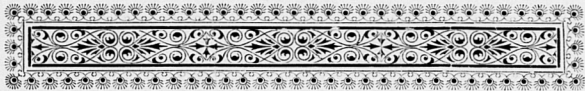
AANHANGSEL.

Blz.

1. De ophoudingen, het teruggaan, het sluiten der
rijen, de zwenkingen op de plaats 106
2. Het rijden op de stang 110
3. Het buiten rijden 114
4. Het beoefenen van den langen galop 117
5. Het leeren overwinnen van hindernissen . . . 119
6. Het ontwikkelen der »betrekkelijk» grootste snel-
heid van het paard. 122
7. Slotopmerkingen over het algemeen plan van
africhting der remontepaarden 125

ERRATA.

- Blz. 2 regel 11 v. o. staat : moet, lees : moeten.
- Blz. 6 regel 4 v. o. staat : voorwaarden, lees : voor-
waarde.
- Blz. 74 regel 1 v. b. staat : to, lees : tot.
- Blz. 81 regel 3 v. o. staat : bewerking, lees : oefening.
- Blz. 92 regel 3 v. o. staat : door gewichtsverplaatsing,
lees : door lichte beenhulpen en gewichtsverdeling.

INLEIDING.

1. Wat verstaat men door africhting? Haar doel en hare grondbeginselen.

De africhting van een paard bestaat in eene stelselmatige, gymnastische oefening, welke ten doel heeft om het voor den rijdienst volkomen geschikt te maken.

Het paard is eerst dan volkomen afgericht, als het zich duurzaam en zonder dwang in zoodanige houding heeft leeren bewegen, dat de ruiter steeds alle waarborgen heeft het volkomen meester te blijven, en het paard tevens bij machte is met het gewicht van den ruiter in den zadel het grootste

Inleiding.

arbeidsvermogen te leveren waartoe het in staat is. —

Men mag zich die houding geenszins voorstellen als ware zij een bepaalde vorm, dien men het paard moet dwingen aan te nemen, maar als eene op juiste grondbeginselen berustende oefening der gezamenlijke spieren van het paard, waardoor het zich eene houding kiest evenredig aan zijn bouw en aan zijne krachten.

Alleen in deze door het paard zelf — natuurlijk onder inwerking en met behulp van den ruiter — gekozen houding, zal het zich zonder dwang en in zekeren zin zelfstandig kunnen bewegen, terwijl het anders in een willekeurig gedwongen vorm door den ruiter in beweging gebracht moeten worden.

Wanneer men regels stelt als deze: dat de nek, het hoogste punt van den hals, en de neus, op gelijke hoogte met de heupen moet zijn geplaatst, dan dient men dit te beschouwen als een modelvorm, waaraan de ruiter moet trachten zijn paard te gewennen.

Het is echter van geen overwegenden invloed, als de neus hooger of lager geplaatst is; de hoofdzaak is hier, de wijze, hoe de aanhoudin-

Inleiding.

gen der teugels door het paard worden opgenomen en hoe de achterbeenen dan worden geplaatst.

Of het paard zich in den vereischten vorm bevindt om voor den rijdienst volkomen geschikt te zijn, onderkennen wij daaraan, dat het »onvoorwaardelijk bijgebracht zijnde aan den teugel,» voldoende looplust toont, en daarbij regelmatige, krachtige, elastisch voortbewegende en veerkrachtige gangen bezit.

Ter beoordeeling der gangen, gewenne men zich naar de achterbeenen te zien.

Deze moeten, wanneer zij zich vrij bewegen, slingerend, maar toch gecadanseerd treden. Zij moeten bij elken tred of sprong zoover vóór treden, dat men den indruk krijgje zij een voldoend gedeelte van den last overnemen.

Door »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» verstaat men zoodanige buiging van den hals in het verticale vlak en bijbrenging van het hoofd, waarbij hals en nekgewricht, onvoorwaardelijk, gevolg geven aan de teugelwerking, alzoo zonder eenige tegenwerking, uitwijking of onttrekking.

Men zegt van het paard, dat zich in de »onvoor-

Inleiding.

waardelijk bijgebrachte houding aan den teugel" bevindt, eenvoudig, »het is aan den teugel."

Bevindt het paard zich in eene »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding," doch zoekt het nog een steun in den teugel voor zijn te veel op de voorhand overgebracht gewicht, dan zegt men: »het legt zich op den teugel."

Onttrekt het zich aan de werking van den teugel door zich bovenmatig bij te brengen, dan is het »achter den teugel."

Onttrekt het zich aan de teugelwerking door den hals naar onderen uit te buigen en den neus naar boven te brengen, dan gaat het »over den teugel."

Het paard eindelijk, dat op den druk van het gebit nog niet gewillig nageeft, maar door het stijfhouden van het nekgewricht, »over den teugel" tracht te komen, gaat »tegen den teugel."

Als een paard »aan den teugel" gaat, mogen de teugels slechts zooveel gespannen zijn, als noodig is om de verbinding tusschen de hand van den ruiter en den mond van het paard in stand te houden.

Het goed afgerichte dienstpaard moet zich voortdurend in »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel" bevinden of ten minste, door

Inleiding.

lichte inwerkingen van den ruitser, telkens in die houding teruggebracht kunnen worden, al mocht het ook neiging toonen zich tijdelijk daaraan te onttrekken.

Bij het militaire rijden zijn er ongetwijfeld verschillende storende invloeden, die ten nadeele strekken van de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel.»

Indien men evenwel het skelet den gewenschten vorm heeft doen aannemen en de veerkrachtige werking der achterbeenen naar behooren heeft bevorderd, zal er geen blijvend nadeel door dergelijke storende invloeden worden te weggebracht.

Ofschoon in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» de hals steeds gekromd en het hoofd bijgebracht moet zijn, zoo kan er aan die voorwaarden voldaan worden, zonder dat de houding dier deelen bij alle paarden eenvormig behoeft te zijn.

Of de hals namelijk meer of minder in elkander geschoven en opgericht is en of de neus loodrecht of iets naar voren of naar achteren is geplaatst, hangt niet alleen van den bouw en van de inner-

Inleiding.

lijke kracht van het paard af, maar ook van hetgeen er van de achterhand wordt gevorderd.

Het goed afgerichte dienstpaard zal, steeds in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» blijvende, zich in den hals des te meer oprichten, naarmate de dragende, en zich des te lager stellen naarmate de voortdrijvende krachten der achterhand de overhand hebben of meer in werking worden gebracht.

De »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» is om tweeërlei redenen de eerste en meest noodzakelijke eigenschap van het dienstpaard om volkomen bruikbaar te zijn.

Vooreerst is door haar gewaarborgd, dat iedere aanhouding van de teugels, ongehinderd door de geheele wervelkolom heen, op de achterhand inwerkt, waardoor de hoofdvoorwaarde is vervuld om den ruiter steeds volkomen meester van zijn paard te doen zijn.

Voorts is de rug, alleen onder die gestelde voorwaarden, in staat den gewelfden vorm aan te nemen, zooals wordt vereischt om te verkrijgen dat het paard zijn volle arbeidsvermogen onder het gewicht van den ruiter zal kunnen ontwikkelen.

Inleiding.

De goed gewelfde rug vormt eene vaste en daarbij toch elastisch-veerende verbinding tusschen de voor- en achterhand en is derhalve de hoofdvoorwaarde om regelmatige, krachtige en veerkrachtige bewegingen onder den ruiter te verkrijgen.

Paarden die op deze wijze hun rug welven, noemt men »ruggangers» en men zegt, dat zij zich met »elastische rugwelling» bewegen. Men moet vooral onderscheid maken tusschen dezen, goed gewelfden, elastisch-veerenden rug en den krampachtig opgetrokken of gespannen rug, een middel van verzet van het paard om zijn tegenzin aan den dag te leggen voor het te dragen gewicht van den ruiter. (Of voor te ruwe teugelaanhouding).

Paarden, die zich met een aldus gespannen of opgetrokken rug bewegen, zoo ook diegenen welke met een doorgebogen of doorgezakten rug gaan, noemt men »schenkelgangers.» Zij hebben alsdan een gang, waaraan alle veerkracht ontbreekt, daar de achterbeenen, of teruggehouden en stootend, of slap en krachteloos worden bewogen.

Naast de »elastische rugwelling,» is het van de goed ontwikkelde krachtsuitoefening der achterhand, dat de goede gangen van het paard afhankelijk zijn.

Inleiding.

De achterhand van het paard heeft een voortdrijvend-, een dragend-, en een veerend vermogen.

Alle drie moeten bij het dienstpaard zooveel mogelijk ontwikkeld en onder de heerschappij van den ruiter worden gebracht. Het goed afgerichte dienstpaard moet steeds bereid worden bevonden gevolg te geven aan lichte inwerkingen van den ruiter, zoowel om in vrije gangen den last met de achterhand krachtig voorwaarts te schuiven, als, om dien dragende, in de gewrichten te buigen en daarna den aldus gedragen last krachtig op- en vóórwaarts te bewegen.

Zulk eene geoefendheid der achterhand waarborgt niet alleen reeds op zich zelve een zoodanigen graad van buigzaamheid als het dienstpaard dien tot het doen van korte wendingen behoort te bezitten, maar duidt ook een graad van geoefendheid aan, die niet kan worden bereikt, zonder gelijktijdig de zijwaartsche buigzaamheid der wervelkolom te ontwikkelen. De »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel,» de »elastische rugwielving,» en de goed ge-regelde krachtsuitoefening der achterhand, zijn alzoo de onderling nauw verbonden eigenschappen, die het afgerichte dienstpaard kenmerken.

2. Beoordeeling der paarden met het oog op hunne africhting.

Niet alle paarden kunnen tot een gelijken graad van africhting worden gebracht.

De beoordeeling der paarden, naar het uiterlijk, is zeer bedrieglijk, daar de meest opvallende gebreken aan het oog kunnen worden onttrokken door innerlijke kracht en bloed, terwijl de meest regelmatige bouw het gemis van sterke band-, pees- en spiervezels niet vergoedt.

Ook is de beoordeeling van het temperament zeer bedrieglijk, aangezien hierin eene opvallende verandering plaats heeft, zoodra het paard door de africhting zóóver is gebracht, dat het zich zonder dwang in de houding, die hem dienstig is, heeft leeren bewegen.

Wat voor uiting van het temperament wordt gehouden, heeft dikwijls zijn oorsprong in lichamelijke zwakte of gebreken.

Uit hoeveel verschillende soorten de paarden der cavalerie ook bestaan, toch moet de africhting, voor

Inleiding.

elk in het bijzonder, naar dezelfde grondbeginselen plaats hebben.

Het verschil zal hoofdzakelijk daarin bestaan, dat het eene paard bij de africhting langer aan eene bepaalde oefening moet worden onderworpen, of wel nog meer, dat het eene paard beter in eene bepaalde richting kan worden geoefend dan het andere.

Ofschoon eene juiste beoordeeling van het paard en de wijze, waarop het moet worden bewerkt, zich eerst in den loop der africhting aangeven, zal men toch wèl doen den rug als uitgangspunt zijner overwegingen te kiezen of liever de wijze, waarop het paard dien onder het gewicht van den ruiter gebruikt, omdat, zoowel de werkzaamheid der achterhand als de houding van de voorhand daarmede in het nauwste verband staan. —

Behalve de weinige paarden, die als een gevolg der groote overeenstemming, welke er bij hen bestaat in de middelen, waarover zij beschikken, reeds in 't begin der africhting de juiste »elastische rug-activiteit» hebben, en als er geene groote misslagen begaan worden deze ook behouden, kan men ten dezen opzichte twee groepen onderscheiden namelijk : paarden, welke de neiging hebben hunnen rug door

Inleiding.

te buigen en die, welke hem bovenmatig spannen en in dien toestand houden.

Meestal zoeken eerstgenoemden, door hoofd en hals omhoog, en laatstgenoemden, door ze omlaag te brengen zich aan de teugelwerking te onttrekken of er de werking van te ontgaan.

Bij de eerste blijven de achterbeenen slepend en krachteloos terug, bij de laatste worden zij krampachtig vastgehouden, terwijl zij meestal kort en trekkend, soms ook gespannen maar eenigszins zwendend voorwaarts gaan.

Het doel der africhting nu is, om, bij de eerste soort, den rug te welven, bij de laatste soort, dien te doen toegeven en daardoor elastisch te maken, zoodat de teugelwerking zich door den rug op de achterhand kan voortplanten.

Gelukt dit, dan zijn de paarden van beide groepen tot »ruggangers» gevormd; gelukt het niet, dan blijven zij »schenkelgangers.»

Het meerendeel onzer tegenwoordige cavaleriepaarden kan men tot degenen rekenen, die den rug moeten leeren welven.

Zonder onderscheid moet elk dienstpaard tot een zoodanigen graad van africhting worden gebracht,

Inleiding.

dat het, goed opgetoomd en door een voor hem geschikten ruiter gereden wordende, zich onvoorwaardelijk met elastische rugwielving dus als »rugganger» beweegt.

Kan een paard niet aan deze voorwaarde voldoen, dan is het voor het wapen der cavalerie weinig geschikt, een gevolg van de hooge eischen, die men tegenwoordig aan het arbeidsvermogen der cavaleriepaarden genoodzaakt is te stellen.

Ofschoon in den regel slechts dan een paard zijn arbeid als »rugganger» verricht, wanneer het zich in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» bevindt, zoo kan toch niet worden ontkend, dat men bij de cavalerie soms paarden aantreft, die niettegenstaande zij den neus schuin naar voren en dus te hoog dragen, toch geen »schenkelgangers» zijn.

De hier bedoelde, zijn paarden van een korten ineengedrongen bouw, met goeden, krachtigen rug en sterke achterhand, maar met een voor het bijbrengen ongunstig gevormden hals.

Ofschoon men in den regel de beste ruiters in het eskadron bestemd om de paarden te rijden, wier vorm bepaaldelijk dient gewijzigd te

Inleiding.

worden ten einde er goede dienstpaarden van te maken, zoo kan men de hierboven bedoelde wel in hun natuurlijken vorm laten gaan, alhoewel zij zonder twijfel zeer veel in bruikbaarheid zouden winnen, door hun halsvorm te wijzigen.

3. Algemeene gang der africhting.

De gymnastische oefening van het jonge paard, die wij africhting noemen, kan men in drie tijdperken verdeelen.

1^e TIJDPERK. Het richten van de achterhand op de voorhand, waarbij deze laatste meer belast is dan de eerste.

De volkomene ontwikkeling van de voortdrijvende kracht der achterhand om de paarden aan het bit te brengen.

2^e TIJDPERK. De »evenwichtshouding.»

Het brengen van het paard in de »evenwichtshouding,» door het rijden met buiging der wervelkolom. (»Buigingslessen»).

In 't bijzonder, de ontwikkeling der draag- en veerkracht van het binnenachterbeen.

Inleiding.

Het ontwikkelen van vrije gangen in de »evenwichtshouding.»

3de T I J D P E R K. De »verzamelde houding».

Vermeerderd overnemen van gewicht door de achterhand tot bevestiging der »evenwichtshouding.»

Vermeerderd in werking brengen der veer- en draagkracht van beide achterbeenen in verzamelde gangen.

Volmaking der vrije gangen.

Tot grondslag der africhting dient de volgende eenvoudige gedachtengang.

Door de voortdrijvende kracht der beweging voorwaarts verkrijgt de ruiter in de eerste plaats, dat tusschen zijne hand en den mond van het paard eene onafgebroken verbinding wordt daargesteld.

Is deze verkregen, dan is de ruiter in staat een gedeelte van het gewicht van de voorhand door middel der beide teugels op de achterhand over te brengen, terwijl de gang zelve opgewekt door de voortdrijvende hulpen, de krachten der achterbeenen

Inleiding.

naar voren in werking brengt, waardoor eene inéén-schuiving van het paard en het verleggen van zijn zwaartepunt naar achteren mogelijk wordt gemaakt.

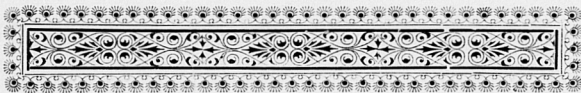
Het gewicht van de voorhand en de krachten der achterhand zijn de beide groote factoren bij de af-richting.

Indien het den ruiter, door de inwerking van hand en onderbeen, steeds ondersteund door eene juiste verdeeling van zijn eigen gewicht, gelukt de voor- en achterhand voortdurend zoodanig op elkander gericht te houden, dat, eensdeels, de krachten der achterhand en, anderdeels, het gewicht der voorhand onverzwakt op elkander inwerken, dan bewerkt het paard in zekeren zin zich zelf. — Ééne voor- waarde moet evenwel altijd gesteld worden: dat voor- en achterhand door een' elastisch gewelfden rug met elkander verbonden zijn en dat de »onvoor- waardelijk bijgebrachte houding aan den teugel'» steeds bewaard blijve.

Terwijl hierbij, gensdeels, elke tred van een ach-tervoet tegen de hand des ruiters inwerkt en het paard uitnoodigt het bit af te knabbelen, zal de hand, anderdeels, — hetzij zij het gewicht der voor- hand duldt of door nadrukkelijke aanhoudingen

Inleiding.

naar achteren verplaatst — dit gewicht op den ondertredenden achtervoet overbrengen, en wel in dier voege, dat zij dezen, door hem te belasten, buigt en daardoor tot vermeerderd veerkrachtig afzetten of voorwaartsschuiven aanzet. Eene dergelijke zelfbewerking door het paard is ondenkbaar, zonder vastberadene, veerkrachtige bewegingen voorwaarts, ook in de meest verzamelde gangen.

1^e TIJDPERK.

Het ontwikkelen van de voortdrijvende kracht der achterhand, om het paard aan het bit te brengen.

1. Voorbereidende oefening aan de longe.

Eene volkomene ontwikkeling der voortdrijvende kracht van het paard tegen de hand van den ruiter is slechts mogelijk bij »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding» en »elastische rugwelling». (Hier kan men nog niet spreken van »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel.»)

Laat men het jonge paard al dadelijk het gewicht van den ruiter dragen, dan zal het zijn rug òf verkeer, d. w. z. krampachtig spannen, òf wel hem

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

doorbuigen, en eerst, na aan het gewicht van den ruiter gewend te zijn, zal het ons gelukken den rug elastisch te doen welven."

Deze »elastische rugwielving" en de, meestal nauw daaraan verbonden, »onvoorwaardelijke bijbrenging", zijn van een zoo bijzonder gewicht, dat zij het paard, als het ware, tot eene tweede natuur moeten worden. Hoogst wenschelijk is het daarom dan ook dat het paard, zoo mogelijk reeds bij het eerste berijden, deze houding aanneemt. Dit is te verkrijgen wanneer men begint met het paard zonder het gewicht van den ruiter te longeeren, om het uit te noodigen zich in »bijgebrachte houding" met »elastisch gewelfden rug" te bewegen.

Bij deze voorbereidende longe oefening mag het paard volstrekt niets anders doen, dan met bijgebrachten neus op de groote volte in een vrij tempo draven en galoppeeren en eerst in stap overgaan als het in deze gangen rustig gaat.

De regelmatige krachtige beweging voorwaarts maakt dat het paard zich op het bit afstoot door middel van de trensteugels, die niet nageven, zoodat het zich dus al dadelijk in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding" leert bewegen.

kracht tegen de hand van den ruiter.

De binnenste trensteugel moet iets korter worden aangespsd dan de buitenste, opdat het paard, dat zich volgens het beloop van de groote volte buigt, daardoor eene gelijkmatige aanleuning op beide teugels verkrijgt.

In 't algemeen is het gebruik van opzetteugels bij deze oefening, in beginsel, verwerpelijk, aangezien niets zoozeer het krachtig vóórwaarts treden der achterbeenen benadeelt als die teugels, wanneer zij worden misbruikt.

Eene stelling van den neus, die veel te laag is, verhelpt men door eene hoogere bevestiging der trensteugels aan den singel en, in zeer buitengewone gevallen, door een kruisen dier teugels vóór de schoft.

Een ongedwongen, vrije draf zal voor deze oefening de aangewezen gang zijn.

Een vrije galop, dien het paard uit eigen wil onderhoudt, is niet nadeelig maar zelfs zeer wenschelijk.

Het is evenwel niet geraten het paard te dwingen dien gang aan te nemen of te behouden.

In den beginne zal de stap hem moeielijk vallen; door lichte voortdrijvende hulp van den zweephouder zal het er zich echter spoedig aan gewennen.

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

Rukken met de longe, om daardoor het tempo te verminderen, zijn ondoelmatig. Zij verstoren de goede aanleuning op het bit.

Het paard moet zich zelf bewerken.

De hoofdzaak bij deze oefening is te zorgen dat de voorwaartsche beweging niet worde verstoord en vooral niet eindige door een plotseling halthouden. Om dit te voorkomen moet hij, die de zweep voert, steeds oplettend en met die hulp gereed zijn.

Het is aanbevelingswaardig om eenige onderofficieren en korporaals de eenvoudige grondbeginselen van de eerste longeoefening duidelijk te maken en hen in hare eveneens eenvoudige leerwijze te bekwamen.

In 't algemeen is een half uur oefening voor elk paard volkomen voldoende, mits de jonge dieren daarbij in stap de noodige beweging aan de hand en in de frissche lucht worde gegeven.

Mocht het door gebrek aan personeel of om andere overwegingen niet doenlijk zijn alle remonten de geheele longeoefening te laten doorloopen, dan is het wenschelijk, dat die paarden, welke haar het meeste noodig hebben, worden uitgezocht, hetgeen men het beste doet door hen spoedig na hunne komst door lichte ruiters te doen berijden.

kracht tegen de hand van den ruiter.

Men zal dan weldra zijne keuze kunnen doen, te werk gaande naar de in het vorig hoofdstuk aangeduide sorteering der paarden ten opzichte hunner werking van den rug, en dan zullen het in de eerste plaats de paarden met »te welven” ruggen zijn, die in geen geval mogen onttrokken worden aan die oefening.

Zijn er aanwezig, die men als geboren rijpaarden kan opmerken, dat zijn degenen, welke uit zich zelve in goede houding en met »elastische rugwerving” onder den ruiter gaan, zoo kunnen deze de longebewerking het beste missen.

Die paarden ten slotte, wier ruggen niet nageeflijk zijn en waarbij alzoo de werking der teugels niet op de achterhand kan inwerken, zullen, hoewel in mindere mate dan die met te welven ruggen, toch zeer veel voordeel van eene longebewerking hebben.

Bij deze soort paarden zullen meestal de teugels wat langer aangespnt moeten worden, omdat hun in 't algemeen een benedenwaarts krommen van den hals niet moeielijk valt en men zich ten doel stelt om door vrije gangen in meer gestrekte houding de rugspieren te ontspannen. Het is raad-

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

zaam om zoo spoedig mogelijk na hunne komst bij het eskadron met de longeoefening te beginnen.

Mocht men niet in de gelegenheid zijn om alle paarden er aan te doen deelnemen, dan zal men toch goed doen eenige dagen vóór het eerste berijden hen hierin te oefenen, om ze met de overigen op de hierna volgende wijze aan de longe te doen aanrijden.

2. Het eerste berijden.

Het eerste berijden geschiedt het best door een lichten ruiter, die in staat is om een vasten, meegaanden en lichten zit aan te nemen.

Heeft het paard op de gemelde wijze op beide handen aan de longe geloopt, dan laat men den singel met de bijzetteugels afnemen en den ruiter voorzichtig opzitten, daarbij het paard nog aan de longe houdende.

Is het nu door een helper eenige malen in stap op de groote volte rondgeleid, dan laat de zweepvoerder het door zijne voortdrijvende hulpen draven of c.q. galoppeeren.

De ruiter moet er nu vooral naar streven om de, uit de natuur bestaande of wel door longeoefe-

kracht tegen de hand van den ruiter.

ning verkregene, »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding,» en »elastische rugwielving» niet te verstoren.

Hij moet den rug voor iederen schok vrijwaren door het bovenlijf voorzichtig iets voorover te brengen en geheel met de beweging mede te gaan.

Zijne laag bij de schoft geplaatste handen moeten de teugels op passende lengte gespannen houden, ten einde het paard in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding» te doen verblijven, terwijl de ruiter iedere oprichtende werking der teugels moet vermijden.

Het mag geene verwondering wekken, dat, zoowel hier als later tot sparing van den rug van het paard, een lichte zoo noodig voorovergebrachte zit wordt aanbevolen.

Als voorwaarde wordt gesteld dat de rug zich in zuiver elastische werkzaamheid bevindt, met andere woorden: dat de doorgelbogen of zwakke rug zich gewelfd, de sterke zich nagegeven heeft.

Door harde stooten wordt de elastische buigzaamheid bij beide gestoord; de zwakke buigt zich nog meer door, de sterke wordt aangespoord om zich krampachtig te spannen.

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

Langzamerhand moeten bij deze longeoefening de inwerkingen van den ruiter de overhand verkrijgen op die van den longehouder en zweepvoerder.

Zijn de hulpen van den eersten niet meer noodig dan neemt men de longe weg en gaat de ruiter langzamerhand van de groote volte op den hoofslag over, waarbij de zweepvoerder het paard begeleidt totdat ook dit blijkt niet meer noodig te zijn.

Zijn de verschillende jonge paarden zóóver gevorderd, dat zij op deze wijze gewillig en in de gewenschte houding op beide handen draven, c.q. galoppeeren, dan kan men ze tot eene klasse vereenigen en met de eigenlijke africhting beginnen.

3. Voorwaarden om eene klasse remontepaarden met goed gevolg af te richten.

De africhting eener klasse remonte kan slechts dan naar wensch slagen, wanneer het personeel, dat daarbij wordt gebruikt, geheel voor zijne taak is berekend.

De onderwijzer moet voor zijne werkkring niet alleen de vereischte karaktereigenschappen bezitten, maar ook zoodanig doordrongen zijn van de zeer

kracht tegen de hand van den ruiter.

eenvoudige grondbeginselen der paardendressuur, dat hij steeds het »werkelijke,” van het »niet werkelijke” kan onderscheiden.

In het bijzonder moet zijn oog goed geoefend zijn in het onderkennen of een paard al dan niet zijn arbeid als »rugganger” verricht.

Het is niet gemakkelijk gedurende het geheele verloop der africhting steeds de aandacht hierop gevestigd te houden en zulks, omdat men in latere tijdperken van africhting zoo licht gevaar loopt niet genoeg acht te slaan op het veerkrachtige en verhevene der beweging, hetgeen ten koste van de verzameling geschiedt.

De onderwijzer eener klasse remonte moet zich geen ander doel stellen, dan voor den dienst volkomen bruikbare rijpaarden te vormen.

Hij moet dit doel steeds voor oogen hebben en nooit vergeten dat de africhting slechts het middel is dat tot het doel leidt en niet het doel zelf. De eerezucht, de lust om veelsoortige moeielijke oefeningen van de paarden te vergen, moet hem geheel vreemd zijn.

Niet genoeg kan hij voor oogen houden dat voor het dienstpaard slechts die lessen als eene nuttige

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

voorbereiding zijn te beschouwen, waarbij aan de voorwaarden voldaan wordt eener »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel en der »elastische rugwielving.»

De remonteberijders moeten, behalve dat zij in het bezit zijn der vereischte karaktereigenschappen, ook een lichten, volgzamen zit hebben, omdat alleen uit dezen zit het ruitergevoel kan worden ontwikkeld, dat zoo onmisbaar is voor juiste inwerkingen op het paard.

De remonteberijder moet niet alleen juist kunnen voelen waar het zwaartepunt van zijn paard is gelegen ten einde zijn eigen zwaartepunt hiermede in overeenstemming te brengen, maar moet ook met ontwijfelbare zekerheid kunnen voelen hoe de achterbeenen worden ondergezet, omdat hand- en beenhulpen des ruiters eerst dan hun invloed op den achtervoet kunnen doen gelden, als zij op het oogenblik worden aangebracht dat de bedoelde achtervoet vooruit treedt.

Wanneer hier en bij andere gelegenheden wordt gezegd, dat de inwerkingen van het onderbeen zoowel als die van de hand moeten plaats vinden op het oogenblik dat de achtervoet voor-

kracht tegen de hand van den ruiter.

uit treedt, dan vereischt dit misschien eenige opheldering.

Het belasten van een achtervoet door de inwerking der hand met het doel hem te buigen, kan natuurlijk eerst dan plaats hebben als die achtervoet op den grond komt.

Daar nu de werking eerst intreedt op het oogenblik dat de voet op den grond staat, moet wel het begin der aanhouding plaats hebben tegelijk met het vooruitbrengen van den achtervoet, op welken men wensch in te werken.

Dit voor den ruiter zoo onontbeerlijk gevoel kan slechts door een zacht meêgaan met de bewegingen van het paard worden verkregen en zal dan ook ongetwijfeld aan dengene ontbreken, die, in eene stijve houding en met gespannen spieren te paard zit. Zoo dan ook bij het doen eener keuze voor remonteberijder, men hoofdzakelijk heeft te letten of de ruiters in staat zijn een lichten, meegaanden zit aan te nemen, dan moet er toch niettemin ook gedurende het rijden van jonge paarden steeds naar worden gestreefd, deze eigenschap meer en meer te ontwikkelen, en zal men stramme houdingen bepaaldelijk moeten tegen gaan.

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

De ondervinding leert dat een militaire zit, zooals men dien gaarne ziet, zeer goed kan aangenomen en behouden worden, ook al zijn de ruiters gedurende de eigenlijke dressuur niet voortdurend aan eene bepaalde houding gebonden geweest, mits de zit meegaande en ongedwongen zij.

Een goed remonteberijder moet onvoorwaardelijk in staat zijn, om in alle gangen met gesloten oogen zonder te twijfelen aan te geven, wanneer iedere achtervoet vóórtreedt, hetgeen zich bij een volgzaam zit, door de schommelende beweging van het licht aangesloten onderbeen aan dezelfde zijde van den vóórtredenden achtervoet, duidelijk laat waarnemen.

De africhting der paarden is van zulk een overwegenden invloed op hetgeen een eskadron kan volbrengen, dat de keuze van het personeel, dat voor deze dienstverrichting wordt gebruikt, van groot gewicht is.

Om paarden met goed gevolg af te richten, moet men ontegenzeggelijk het daartoe vereischte talent bezitten en wel in dier mate, dat het eene dwaasheid zoude zijn tot onderwijzer bij de remonte of tot remonte berijder iemand te kiezen, die er niet de vereischte geschiktheid voor

kracht tegen de hand van den ruiter.

bezit. Wel kan men een door de natuur naar lichaam en geest niet al te slecht bedeed mensch tot een middelmatigen ruiter voor een goed afgericht paard vormen, maar men kan niet allen zoover brengen, dat zij in staat zijn een paard behoorlijk af te richten. Daarom moet men bij de keuze van het personeel, dat bij de africhting wordt gebruikt, niet letten op ouderdom van graad en andere overwegingen en mag men zich door niets laten bewegen, om eene voor de africhting ongeschikte persoonlijkheid voor dezen dienst te gebruiken.

Het is daarom van veel meer nut, weinige, goede africhters te hebben, ook al verrichten zij geene andere diensten dan paarden africhten, dan vele, waarvan slechts weinig voor die taak geschikt zijn.

De africhting eener klasse remonten kan alleen met goed gevolg plaats hebben als men van het publiek verkeer is afgezonderd, want het africhten kan niet gepaard gaan met het gewennen der paarden aan genoemd verkeer. Ook moet men niet opzien tegen de moeite en geringe kosten, vereischt, om eene geschikte ruimte met een eenvoudig beschoot te omgeven. Het aanwezig zijn van een beschoot ver-

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

licht in hooge mate den arbeid in alle tijdperken der africhting.

De omstandigheden brengen mede, dat de jonge paarden niet anders dan in klassen vereenigd kunnen worden afgericht.

In het eerste tijdperk der africhting heeft dit zijne eigenaardige voordeelen, omdat het er dan vooral op aankomt, om, bij het gewillig vóórwaarts gaan, eene goede aanleuning op het mondstuk te verkrijgen en juist, door het te zamen gaan, wordt de looplust opgewekt.

In het verder verloop der africhting kunnen daaraan groote nadeelen verbonden zijn. Daarom is het dan aan te bevelen de paarden op groote afstanden te laten gaan, zonder te eischen dat deze streng worden behouden.

De afstanden in eene remontenklasse dienen hoofdzakelijk om zooveel mogelijk ieder ruiter in staat te stellen op eigen gelegenheid zijn paard te bewerken.

Het verdient aanbeveling om elk paard beurtelings aan het hoofd der klasse te nemen, als ook, om ze, door elkander rijdende, afzonderlijk te laten bewerken.

kracht tegen de hand van den ruiter.

De nadeelen van het rijden in eene klasse zal men kunnen verminderen, wanneer men de klasse in tweeën verdeelt, met name de paarden bij elkander voegt in overeenstemming met de wijze waarop zij hunnen rug moeten oefenen; alzoo te zamen nemende zij, die den rug moeten leeren welven en zij, die hem moeten leeren ontspannen. De paarden, die den rug in den gewenschten vorm onder den ruiter gebruiken, kan men dan indeelen zooals men wenscht. ter wille van het aantal of om andere overwegingen,

Bij dusdanige indeeling is de onderwijzer in de gelegenheid om wanneer de omstandigheden zulks vorderen de eene afdeeling langs den hoefslag te laten bewerken terwijl de andere op de groote volte rondstapt of rust.

Hulpteugels om bij te brengen, mag men niet dan bij groote uitzondering gebruiken.

Wanneer de remonten de voorbereidende oefening aan de longe hebben doorloopen en daardoor geleerd hebben van het begin af den rug te welven, wanneer verder de onderwijzer de juist veerende rugactiviteit gedurende het geheele verloop der africhting tot hoofddoel neemt, dan is het verloren gaan van de bijbrenging niet te vreezen.

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

Komt dit evenwel bij zeer ongunstig gebouwde paarden bij uitzondering voor, bijvoorbeeld, bij langgen, slappen hals en korten nek, en mocht het niet gelukken de fout te herstellen door eene doelmatige verwisseling van ruiter, dan zal men het beste doen zulke paarden aan de longe te nemen zonder het gewicht van den ruiter, ten einde op deze wijze het welven van den rug te verkrijgen.

Niettegenstaande het voorafgaande is het wellicht niet zonder nut hier eene zekere leerwijze in het bijbrengen nog meer in 't bijzonder te bespreken, omdat het in de praktijk eene zoo groote rol speelt bij het militaire rijden

Onder normale omstandigheden, dat wil zeggen, wanneer alle paarden door geschikte ruiters onder goede onderwijzers naar juiste grondbeginselen gereden en als »ruggangers» voldoende gevormd waren, zou deze leerwijze tot bijbrengen van het paard genoegzaam overbodig zijn.

De onvolmaaktheid van 's menschen doen en laten is oorzaak dat, zelfs als algemeen voor gunstig erkende grondbeginselen worden in acht genomen, niet alleen elk eskadron bij het einde der zomeroefeningen een aanzienlijk

kracht tegen de hand van den ruiter.

getal »schenkelgangers» heeft gekregen, welke verbetering inzonderheid door bijbrengen is te verkrijgen, maar dat bedoeld middel tot verbetering ook in de remonte- en andere klassen veelvuldiger moet worden aangewend dan wel zou behooren plaats te vinden.

Bij de verbetering door het bijbrengen moet men de volgende twee zaken goed onderscheiden: de wijze om het paard duidelijk te maken wat men van hem verlangt, en de gymnastische oefening zelve, nadat men door het paard is begrepen. Wil men het paard leeren zich bij te brengen, dan neemt men het op den hoefslag en rijdt in een korten teruggehouden stap voorwaarts, zonder acht te slaan op buiging, maar goed acht gevende op den binnen-achervoet.

De zit moet hierbij zeer licht en meegaand zijn. Het onderbeen met de spoor moeten het paard steeds opwekken in het voorwaarts gaan en behooren dit te doen in de oogenblikken, die door een goed rijkunstig gevoel instinctmatig worden aangeduid; gelijktijdig moeten de handen door lichte aanhoudingen de gevoelzenuwen der lagen opwekken en feitelijk het paard terughouden.

Na korter of langer tijd zal het oogenblik

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

aanbreken, dat het paard, gevolg gevende aan beide inwerkingen, den hals, als 't ware, ombuigt en zich, om zoo te zeggen, »achter den teugel» werkt.

Het komt er op aan dit oogenblik juist waar te nemen en reeds, zoodra men voelt dat het paard nageeft, houdt de werking der hand op en blijft passief op haar werkingspunt, waarbij de ruiter alleen zorg heeft te dragen dat het paard voorwaarts blijft gaan.

Men blijft alsnu zoolang passief afwachten als het paard met naar beneden gebogen hals voorwaarts gaat en begint eerst dan weder in te werken, zoodra het uit die houding tracht te komen, dan zal na korten tijd het paard volkomen begrijpen wat de ruiter van hem verlangt.

Op den grondslag dezer bewerking begint nu de gymnastische oefening, in draf en in galop, welke inzonderheid ten doel heeft de achterbeenen tot veerkrachtige en vrije bewegingen uittenoodigen, waarbij dan ook de rug gewelfd en de hals gebogen moeten zijn.

Hierdoor zal het aanvankelijk »achter den teugel» gebrachte paard, »aan den teugel» komen.

Het spreekt vanzelf dat bij deze oefening een voldoende lust tot gaan bij het paard aanwezig moet zijn.

kracht tegen de hand van den ruiter.

Is dit niet het geval, dan moet de looplust worden opgewekt door het paard in vrije gangen krachtig voorwaarts te drijven, al moet dit ook geschieden terwijl het paard niet in de goede houding is.

Zulks moet telkens worden herhaald, zoodra de looplust begint te verminderen.

Het is van veel belang dat de onderwijzer in staat is, de aangegeven middelen om het paard bij te brengen, den ruiters aan te toonen, omdat zij het dan veel spoediger begrijpen dan door eene mondelinge uitlegging.

Nog minder dan het gebruik van bijbrengende-zijn oprichtende hulpteugels aan te bevelen.

Zelfs korte, onbuigzame ruggen die in den beginne bij eene zeer lage hoofdstelling worden vastgehouden, zal men niet door een werkzaam oprichten tot nageven brengen, hoewel men ze hierdoor wel tijdelijk kan beletten, dat zij met kracht tegenwerken. Vrije gangen, in eene niet te verzamelde houding, derhalve met niet te kort gehouden teugels, zullen bij het begin der africhting reeds het spannen van den rug zeer verminderen, en wanneer dan later in het verzamelingstijdperk

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

iets krachtiger terugwerkende teugelaanhoudingen, die op 't juiste oogenblik worden aangebracht, door den rug gaan en deze als 't ware weeker maken, zal zich zeker gaandeweg de elastische veerkracht van den rug ontwikkelen.

Ook zal men bij dergelijke paarden zoo noodig den rug iets meer kunnen belasten en de handen een weinig hooger plaatsn, ten einde zodoende beter op den rug in te werken.

Het gebruik van een zoogenaamden, lossen neusriem is zeer aan te bevelen. Schaden doet hij nimmer, doch is in de meeste gevallen van zeer veel nut. Zonder neusriem is het paard bij machte, door het openen van den mond, zich aan de inwerking van de teugels te onttrekken.

Het ware nageven heeft echter alleen plaats als ook de bovenkaak wordt bijgebracht en niet de onderkaak alleen.

De onderwijzer moet vooral toezien dat de neusriem op de juiste maat wordt vastgespt. Veelal hebben de ruiters de neiging hem te vast te gespen, denkende dat het paard door een nauwsluitenden neusriem lichter in de hand is. Het tegendeel is waar.

kracht tegen de hand van den ruiter.

(De ruiter moet steeds drie vingers, plat naast elkander, tusschen den neus en den neusriem kunnen plaatsens).

4. Het eerste „recht vóórwaarts richten” van het paard.

Zoodra de jonge paarden zóóver gevorderd zijn, dat zij, in draf, met lage hoofdstelling gewillig achter elkander langs den hoefslag gaan, trachtte men de achterhand en de voorhand in de strekking der beweging juist op elkander te richten, omdat alleen dàn kan verkregen worden, dat de voortdrijvende kracht der achterhand tegen de hand van den ruiter tot volle ontwikkeling komt.

Van nature is het jonge paard steeds geneigd, onder den ruiter, met één achtervoet (meestal den rechter), in stede van rechthout, zijwaarts te treden. In de besloten rijbaan komt hierbij de omstandigheid, dat het paard aan zijne neiging overgelaten met schouder en heup evenver van den wand der rijbaan verwijderd loopt en daardoor reeds in eene scheeve houding gaat, omdat elk paard breeder is in de heupen dan in de schouders.

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

Daarom moet de ruiter, op de rechterhand rijdende, des te meer trachten door eene verplaatsing van zijn gewicht en door de werking der beide handen naar binnen, den buitenschouder van het paard van den wand der rijbaan af te brengen.

De natuur schijnt het paard de gave ontzegd te hebben met zuiver rechthout gerichte wervelkolom onder den ruiter te gaan.

Om het paard in al zijne deelen veerkrachtig te voelen, moet ook de ruiter, zelfs bij het gaan op de rechte lijn, steeds eenige buiging — hoe gering dan ook — aan de wervelkolom van het paard geven.

De achterhand en de voorhand moeten ook dan echter zóó op elkander gericht zijn, dat de eerste geheel en al op de laatste inwerkt. Wij noemen dit »het rechthout rijden van het paard, de achterhand betrekkelijk recht gericht zijnde op de voorhand,» of wel de »betrekkelijk rechte richting» van het paard.

In de besloten rijbaan bevindt zich het paard in eene »betrekkelijk rechte richting» wanneer de binnenschouder en binnenheup, evenwijdig aan de wand der baan, op elkander zijn gericht en de wervelkolom in hare geheele lengte zóóveel gebogen is, als noodig om te maken dat de buitenachtervoet niet zijwaarts

kracht tegen de hand van den ruiter.

wordt geplaatst, maar recht onder den last treedt.

Dit »betrekkelijk recht richten,» alzoo het rechtuit rijden met eenige buiging der wervelkolom, verschaft niet alleen het voordeel dat door haar eene volle werking van de voortdrijvende kracht der achterhand tegen de hand van den ruiter wordt verkregen, maar ook dat het paard, in de ruime gangen, door die geringe buiging in een voortdurend nageven wordt gehouden en derhalve steeds gereed is om van den hoefslag af te wenden.

Zoodra de jonge paarden gewillig de hulpen volgen, die den buitenschouder naar binnen moeten brengen, is het eerste wat men moet trachten te verkrijgen, hen de beschrevene »betrekkelijk rechte richting» eigen te maken.

Terwijl alzoo de ruiter, door verplaatsing van zijn gewicht en de werking zijner beide handen naar binnen, den binnenschouder vóór de binnenheup brengt, moet hij tevens trachten de daarbij behoorende buiging der wervelkolom van het paard te verkrijgen. Het middel om zonder dwang deze buiging te verkrijgen, is het aannemen van een daarvoor vereischen zit, dien wij den »buigingszit» noemen.

Deze »buigingszit» berust hierop, dat de ruiter

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

steeds zijne heupen evenwijdig houdt met de heupen van het paard en zijne schouders evenwijdig met de schouders van het paard, zoodat bij het, om het binnenbeen zuiver gebogen paard, de binnenheup en de buitenschouder van den ruiter evenveel vóorgebracht zijn en wel in eene mate, overeenkomstig den graad van buiging van het paard.

Wanneer de ruiter, bij volkomen buigzaamheid van al zijne lichaamsdeelen, dezen »buigingszit'' aanneemt, dan is het zeker dat ook langzamerhand het paard zonder dwang de verlangde buiging zal aannemen, want als het iets naar voren geplaatste binnenbeen van den ruiter, bij elk vóórtreden van den binnenachtervoet, met het onderbeen en zoo noodig met de spoor op den buik van het paard inwerkt, dan wordt het daardoor genoodzaakt zich in de ribben te buigen. Zijn iets meer naar achteren geplaatst buitenbeen zorgt voor het niet afwijken van den buitenachtervoet.

's Ruiters vóorgebrachte buitenschouder doet het gewicht van zijn lichaam naar voren en naar binnen overbrengen, hetgeen, in verband met zijne naar binnen werkende handen, den buitenschouder van het paard van den wand der rijbaan verwijderd houdt.

kracht tegen de hand van den ruiter.

Het spreekt van zelf dat in overeenstemming met de geringe buiging, welke het »betrekkelijk recht richten" in dit tijdperk van het paard vordert, ook de »buigingszit" slechts in zeer geringen graad moet worden aangenomen.

Het kan in sommige omstandigheden noodig zijn de oefening in het recht richten der achterhand op de voorhand te staken en toe te laten dat het paard voorloopig nog den hem gemakkelijk vallenden, scheeven gang behoudt, namelijk, als tengevolge der oefening in het »betrekkelijk recht richten" van het paard, dit hem zóó moeielijk valt, dat het »onvoorwaardelijk bijbrengen" of wel de looplust verloren dreigt te gaan.

Zijn deze weer verkregen, dan eerst vangt men opnieuw aan met de oefening in het recht richten van de achterhand op de voorhand.

5. Levendig voorwaarts rijden, de achterhand betrekkelijk recht gericht zijnde op de voorhand, alzoo met buiging der wervelkolom.

Hoewel de oefeningen in het rechtrichten der achterhand op de voorhand reeds moeten geschied zijn met krachtig veerende achterbeenen, zoo moet men

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

zich toch hoofdzakelijk ten doel stellen, zoodra de paarden op de daarvoor vereischte inwerkingen gewillig met de achterhand »betrekkelijk recht gericht'' op de voorhand voorwaarts gaan, om de achterhand geheel en onverdeeld tegen de hand van den ruiter te laten inwerken. Dit eerste en meest gewichtige doel der africhting kan slechts door het rijden van ruime gangen worden verkregen.

Al moet men in dit tijdperk bij voorkeur een beslissenden draf rijden, zoo is toch een vrije galop, die zich door zijn eigen cadans onderhoudt, niet alleen niet verwerpelijk maar zelfs zeer aan te bevelen.

Bij het grootste gedeelte der paarden zal de beoefening van den galop, reeds in dit vroege tijdperk der africhting, geene moeielijkheden of bedenkingen opleveren, want de galop is een natuurlijke gang, die door de paarden wanneer zij in vrijheid zijn veel meer gebruikt wordt dan de draf.

Reeds door de voorbereidende longe oefening hebben de meeste paarden daarin eene zekere geoefendheid verkregen, ten minste om, zonder het gewicht van den ruiter, in juiste houding, met gecadanceerde sprongen te galoppeeren.

Door de reeds ondergane oefening in het recht-

kracht tegen de hand van den ruiter.

richten van de achterhand op de voorhand zijn zij voorbereid om dit ook onder het gewicht van den ruiter te doen.

Wanneer er zich enkele paarden voordoen, die zich bijzonder ongeschikt betoonen in het ontwikkelen en onderhouden van den galopsprong, zal men goed doen hen dagelijks op beide handen aan de longe te laten galoppeeren, tot dat zij dien gang eigen hebben gemaakt. Men kan dan de oefening dier paarden, onder den ruiter, bekorten.

Het verdient geene aanbeveling in dit tijdperk de geheele klasse te gelijk in galop te doen gaan, omdat de paarden elkander dan te veel zouden verontrusten.

Men neme liever vier of vijf paarden te gelijker tijd en verdeelt ze over den geheelen hoefslag, zoodat ieder zich op zich zelf beweegt. De overige paarden laat men dan in het midden der baan opmarcheeren of rondstappen.

De ontwikkeling van den galop uit den draf, bij het betrekkelijk recht richten der achterhand op de voorhand, zal in 't algemeen met weinig moeite gelukken, wanneer de ruiter met sterker werkenden buitenteugel op den binnenachtervoet inwerkt en

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

gelijktijdig met het iets naar voren geplaatste binnenbeen krachtig medewerkt om den binnenachtervoet tot een vermeerderd onderplaatsen aan te sporen, terwijl het buitenbeen door een vermeerderden druk zich goed moet verzekeren van den buitenachtervoet, zelfs, in sommige gevallen, de achterhand naar binnen brengen. Zoo noodig kan ook de tongslag of de karwats op den binnenschouder hiertoe meewerken.

Hoe fijngevoeliger en juister deze hulpen worden aangewend, des te bedaarder zal ook de ontwikkeling van den galop plaats hebben.

Aan het licht en sierlijk aanbrengen der hulpen bij het aangaan in galop moet van 't begin af en telkens eene groote waarde worden gehecht, omdat de neiging van den ruiter tot het tegendeel bijzonder groot is en dit van grooten invloed is bij het in galop gaan der geheele afdeeling.

Indien de cadans van den gang niet voldoende is om het paard in galop te houden, is het aan te bevelen dat de ruiter zijn binnenbeen krachtiger aandrukt in de oogenblikken dat de achterhand onderspringt.

In dit tijdperk vooral moet men, zoowel in draf

kracht tegen de hand van den ruiter.

als in galop, bijzondere zorg dragen dat de rug van het paard voor iederen schok of harde inwerking worde gespaard, door in den gang met de beweging van het paard licht mee te gaan, ten einde zodoende de »elastische rugwielving» te bestendigen.

Werkzame teugelaanhoudingen moet de ruiter vooralsnog zooveel mogelijk vermijden.

Zelfs de aanleuning op het bit moet in dit tijdperk bij eene juiste werkzaamheid van den rug iets veerends hebben en mag derhalve de hand niet onaangenaam belasten.

De stap is in 't algemeen maar vooral in dit tijdperk een gang, die weinig geschikt is voor het bewerken van het paard, en wel omdat hij het gecadanceerde van den draf en den galop mist.

Ofschoon de stap in hoofdzaak dient om het paard weder op adem te laten komen en te doen uitrusten, zoo behoort de aandacht van den ruiter toch er op gevestigd te blijven, dat, al gaan de paarden met meer gestrekten hals, de aanleuning op den teugel niet mag verloren gaan.

Om deze te behouden moeten de paarden ook in stap worden aangedreven, hetgeen geschiedt door

Tijdperk der ontwikkeling van de voortdrijvende

het onderbeen in de tijdmaat van den gang aan te drukken.

Zonder het als eene bijzondere oefening te beschouwen, moet de ruiter nu en dan trachten om ook stilstaande zijn paard het bit te doen afknabbelen.

De veerende rug en het, daarmede in nauw verband staande, buigzame nekgewricht, zijn de meest onontbeerlijke voorwaarden voor eene werkelijk goede africhting.

Men kan er zich dus reeds bij het begin der africhting niet genoeg op toelleggen om het paard die hoedanigheden te doen verkrijgen.

Bij het doorrijden der hoeken moet de ruiter er vooral op bedacht zijn om de regelmatigheid van den gang niet te verliezen, reden waarom zij vooral in het begin der africhting goed moeten worden afgerond. Het paard zal vlotter door de hoeken gaan naarmate het beter rechthout heeft leeren gaan met de achterhand betrekkelijk recht gericht op de voorhand.

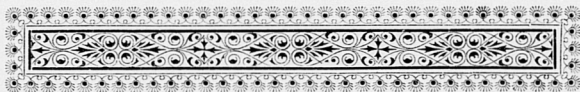
Men trachte nimmer dit eerste tijdperk der africhting te bekorten.

Men moet aan geen verzamelen denken zoolang

kracht tegen de hand van den ruiter.

men niet van elk, zelfs van het minst gunstig gebouwde paard der klasse heeft verkregen, dat het bestendig met zooveel wilskracht voorwaarts gaat, dat men een veerende aanleuning op de hand voelt terwijl het paard zich rechttuit beweegt met buiging der wervelkolom, in »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding'', en met »elastische rugwelling''.

Den tijd, dien men gebruikt om dezen grondslag te leggen, zal men later ruimschoots winnen, want slechts daarop bouwende is het mogelijk te bereiken, dat de paarden, niet alleen gedurende den nu volgenden, onmisbaren arbeid der verzameling, maar ook later in het gebruik, »ruggangers'' blijven.

IIe TIJDPERK.

DE »EVENWICHTSHOUDING».

Het brengen van het paard in de „evenwichtsverhouding”, door het rijden met zijdelingsche buiging der wervelkolom.

1. Wat verstaat men bij de rijkunst door de „evenwichtshouding”.

Onder de »rijkunstige evenwichtshouding” verstaat men de houding, welke het paard aanneemt, als het zowel stilstaande als in gang den last van het geheele lichaam op de ondersteunende voeten gelijk verdeelt.

Tijdperk der »evenwichtshouding”.

Of een paard in »rijkunstig evenwicht” is of niet, kan slechts het rijkunstig gevoel met zekerheid beslissen. Het paard dat »aan den teugel” is, bevindt zich in de »evenwichtshouding.”

Evenals in het eerste tijdperk, bij »het richten van de achterhand op de voorhand”, de aanleuning »op den teugel” een vereischte is, zoo is dit de aanleuning »aan den teugel” gedurende het tijdperk der »evenwichtshouding”. Daar de voorbeenen door de natuur meer belast zijn dan de achterbeenen, kan het »rijkunstig evenwicht” slechts worden verkregen door de paarden eene houding te doen aannemen, waarbij een gedeelte van den last der voorhand door de achterhand wordt overgenomen.

Deze, den paarden te geven, kunstmatige houding, de »evenwichtshouding” genoemd, moet het gevolg zijn van een zeker in elkander schuiven der wervelkolom, waardoor de bijgebrachte voorhand terug — en de achterhand naar voren wordt gebracht. Doordat de achterbeenen zich in heup-, knie- en spronggewrichten buigen, treden zij meer onder den last van het lichaam, waardoor de achterhand in verhouding tot de voorhand lager wordt.

Slechts op deze wijze laat zich de »evenwichts-

Tijdperk der »evenwichtshouding».

houding,» met de »elastische rugwelling» en de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» vereenigen.

Een paard kan met laag gesteld hoofd gaan en toch volkomen in de »evenwichtshouding» zijn. Hiertoe moet het verzameld zijn en de achterhand, bij een goed voortreden, door buiging in de heup-, knie- en spronggewrichten onder het zwaartepunt geplaatst zijn, en zich daardoor lager maken.

Het renpaard en het dienstvaard moeten in den langen galop met laag gesteld hoofd gaan, willen zij met goed gevolg aan hunne bestemming beantwoorden. Het renpaard heeft alsdan eene houding aangenomen waarbij het gewicht meer op de voorhand is geplaatst, terwijl het dienstvaard zich in de »evenwichtshouding» bevindt. De jonge paarden loopen gedurende het eerste tijdperk der dressuur met het gewicht meer op de voorhand, terwijl de meest begaafden onder hen bij de oefening van het richten der achterhand op de voorhand, ten gevolge van het veerend ondertreden der achterbenen, reeds meer »de evenwichtshouding» nabij komen. Nu evenwel moet men zich ten doel stellen ze allen in de »evenwichtshouding» te brengen, door

Tijdperk der »evenwichtshouding»

de wervelkolom meer in elkander te schuiven en de achterhand lager te krijgen, ten gevolge van vermeerderde buiging der verschillende gewrichten.

2. Buiging der wervelkolom, als middel ter verkrijging van het rijkunstig evenwicht.

De overgang van de houding waarbij de last meer op de voorhand is geplaatst tot de »evenwichtshouding», moet men langzamerhand trachten te verkrijgen door trapsgewijze de oefening op te voeren naarmate de spieren van het paard in staat geraken het skelet voordurend in de »evenwichtshouding» te doen verblijven.

Daar zooals reeds vermeld is, eene elastische werking van het spierenstelsel slechts dan plaats heeft als de wervelkolom een weinig gebogen is, al is deze buiging ook nog zoo gering, is men genoodzaakt zoodanige oefening aan te wenden, waarin aan die voorwaarde wordt voldaan. —

De buiging der wervelkolom brengt mede dat deze laatste aan de holle of binnen zijde meer in elkander wordt geschoven, waardoor de achtervoet van die zijde genoodzaakt wordt meer vóór te treden.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Het ligt daarom voor de hand, dat de buiging der wervelkolom, die, hoe dan ook, niet te vermijden is, als middel wordt gebezigd ter verkrijging van de »evenwichtshouding,» zoodat, bij het meer opvoeren der oefening, ook het in elkander schuiven en het voortreden van den binnenachtervoet wordt vermeerderd.

Wisselt men nu met de buigingen aan beide zijden op eene goede, geregelde en aan de krachten van het paard geëvenredigde wijze af, dan zal men zonder twijfel verkrijgen, dat het paard, ook bij het »betrekkelijk recht richten van de achterhand op de voorhand,» zóó in elkander is geschoven, en die ontwikkeling der achterhand heeft verkregen, welke voorwaarden zijn der »evenwichtshouding.»

3. Inwerking van den ruiter op het paard, bij het rijden met buiging der wervelkolom. („Buigingslessen”).

Terwijl bij dezen gedachtengang het beginsel wederom op den voorgrond treedt, dat de dressuur ten doel heeft, het paard zulke houdingen te doen aannemen waarin het gedwongen is zichzelf te be-

Tijdperk der »evenwichtshouding».

werken, bestaat de inwerking van den ruiter bij het verzamelen van af het tijdperk, waarin de lichaamslast meer op de voorhand is geplaatst, tot de »evenwichtshouding,» uitsluitend in het streven om het paard zuiver gebogen te houden.

Is de buiging zuiver, met andere woorden, is de wervelkolom van voren naar achteren als een gedeelte van een cirkel gebogen en wel in een' graad, geëvenredigd aan de richting en tijdmaat der beweging, dan gaat het paard ook in de sterkste buigingen in zóóverre rechthout, dat ook dan vóór- en achterhand in staat zijn vol en krachtig op elk-ander in te werken.

De ruiter op het aldus gebogene paard steeds voor de zuiverheid der buiging zorgende, moet met het binnenbeen of met de binnenspoor in de tijdmaat van den gang den binnenachtervoet tot een vermeerderd vóórtreden opwekken, terwijl zijne handen of op hun werkingspunt blijven staan, of, al naarmate dit noodig is, door aanhoudingen in de richting van dien achtervoet, een gedeelte van de zwaarte der voorhand daarop overbrengen.

Niet alleen zal de vóórtredende achtervoet zich door deze meerdere belasting buigen, maar ook

Tijdperk der »evenwichtshouding».

het gewicht der voorhand wordt in dezelfde mate teruggebracht als die achtervoet den hem toegeschoven last gewillig overneemt.

De ruiter heeft bij de oefening in de »buigingslessen» eveneens eene dubbele werkring.

Vooreerst moet hij zoodanig voor de zuiverheid der buiging zorgen, dat achter- en voorhand steeds juist op elkander kunnen inwerken; vervolgens moet hij dit op elkander inwerken op passende wijze bevorderen.

Evenals de juiste zit, die het gewicht van den ruiter met dat van zijn paard in overeenstemming weet te brengen, in 't algemeen, de grondslag is voor zuivere inwerkingen, zoo is de juiste »buigingszit,» het grondbeginsel voor zuivere inwerkingen gedurende de »buigingslessen.» Ofschoon de regel, dat de heupen van den ruiter aan de heupen van het paard, en zijne schouders aan die van het paard evenwijdig moeten zijn, eene maatstaf is voor den aan te nemen »buigingszit,» zoo kan slechts het rijkunstig gevoel met zekerheid beslissen of de zit van den ruiter werkelijk in overeenstemming is met de buiging van het paard.

Wanneer het paard gewillig de van hem ver-

Tijdperk der »evenwichtshouding».

lange buiging heeft aangenomen is het binnenbeen van den ruiter geplaatst, daar waar de binnenzijde van het paard het meest gebogen is; het paard buigt zich derhalve om het binnenbeen van den ruiter. Terwijl nu dit been licht tegen het paard is aangesloten, wordt het als van zelf reeds daardoor aangespoord om met den binnenachtervoet verder vooruit te treden.

De binnenteugel werkt in de richting van den binnenachtervoet, en is derhalve te beschouwen als eene koorde van den boog, die door de wervelkolom wordt gevormd.

Doordat de binnenhand in deze richting zacht tegenhoudt, zal het paard genoodzaakt worden zich tegen haar af te stooten, telkens als de binnenachtervoet weder voortreedt. De graad van buiging der gebogene zijde staat in nauw verband met de werking der buitenhulpen, die in zekere mate den boog spannen.

Het buitenbeen van den ruiter, overeenkomstig den buigingsgraad in mindere of meerdere mate teruggeplaatst, beheerscht den buitenachtervoet. Alhoewel dit been in 't algemeen slechts in lijdelijke voeling met het paard behoeft te zijn, ten einde

Tijdperk der »evenwichtshouding».

te beletten dat door uitwijking, dat is zijwaarts plaatsen van den buitenachtervoet, het zich aan de werking onttrekt, zal toch nu en dan dit been krachtiger moeten inwerken, ten einde dien voet meer voortdrijvend te doen treden, in tegenstelling met den meer dragenden binnenachtervoet.

Wil men den buitenachtervoet aansporen om levendige passen te doen, zoo zal de ruiter het paard met de spoor licht aantikken in de tijdmaat van den gang. Ook kan het voorkomen dat hij door vermeerderden druk van het onderbeen of door de spoor en met de hand nagevende, het paard tot krachtadiger voorwaarts schuiven van zijn gewicht moet aansporen zoodra aanhoudend terugblijven van den buitenachtervoet merkbaar wordt.

De buitenhand, die bij een voorgerichten buitenschouder in 't algemeen boven de schoft hare plaats zal vinden, beheerscht den buitenschouder van het paard door den zich om den hals sterk buigenden buitenteugel. Haar werk is door aanhoudingen in de richting van den binnenachtervoet, — welke aanhoudingen krachtiger moeten worden aangebracht naarmate zulks noodig is — te beletten, dat het paard door te groote passen van den buiten-

Tijdperk der «evenwichtshouding».

voorvoet zich bestendig aan de buiging onttrekt.

Daar hierdoor de buitenschouder meer ontlast wordt, is het hoofdzakelijk de buitenteugel, die verzameland op het paard inwerkt, omdat hij niet alleen den binnenachtervoet belast en buigt, maar ook de voorhand terugbrengt naarmate die achtervoet den last gewillig overneemt, zoodat alsdan de hals meer opgericht en zuiver gebogen te voorschijn komt.

De omstandigheid dat de, in hoofdzaak dragende binnenachtervoet, onder het zwaartepunt tredende, zich onder den last buigt, brengt mede dat de naar voren geplaatste binnenheup van den ruiter, evenals die van het paard, iets lager komt dan de buitenheup, waardoor dan met iedere zuivere buiging van het paard eene daaraan geëvenredigde gewichtsverdeeling van den ruiter naar binnen overeenkomt.

De vóórgebrachte en lager geplaatste binnenheup en de vóórgebrachte buitenschouder bevorderen een juist meêgaan van den ruiter in de buiging van het paard, waardoor eene zuivere harmonie tusschen ruiter en paard ontstaat. De hier beschrevene zit van den ruiter op het gebogene paard, gepaard

Tijdperk der »evenwichtshouding».

aan de door hem verrichte inwerkingen, doen het paard als van zelf in de buiging gaan, die van hem verlangd wordt.

Het spreekt vanzelf dat, zoolang dit nog niet heeft plaats gehad, menigvuldige afwijkingen ten opzichte van dien zit moeten voorkomen; vooral zal er dikwijls aanleiding bestaan om het binnenbeen meer naar achteren te doen inwerken, met name, als de binnen-achtervoet niet voldoende onder den last treedt en zich, door zijwaarts uitwijken, aan de buiging tracht te onttrekken.

In zulk een geval moet de werking van het binnenbeen krachtig ondersteund worden door een tegenhouden van de voorhand met den buitenteugel en door een tijdelijk verplaatsen van het gewicht op het binnenzitbeen.

Beproeft daarentegen het paard, door het buitenwaarts afzetten van den buitenachtervoet zich aan de buiging te onttrekken, niettegenstaande het binnenbeen dit tracht te beletten, dan kan de ruiter wel genoodzaakt zijn den buitenschouder vóór den buiten-achtervoet te plaatsen, door met den buitenteugel de voorhand zijwaarts te brengen.

Vooraf zal bij deze handeling een vermeerderd

Tijdperk der »evenwichtshouding».

doorzitten van den ruiter op het buitenzitbeen van veel belang zijn. De ruiter moet zich steeds ten doel stellen om, in alle »buigingslessen», op eene, zoo juist en fijn mogelijke wijze, zijn paard tusschen binnen en buitenhulpen in »de evenwichtshouding» te doen gaan en altijd weer trachten, door het aannemen van een meegaanden »buigingszit», het zonder te veel inwerkingen in de verlangde houding te doen balanceeren.

Een paard dat in de »buigingslessen» goed gaat, is te vergelijken met eene fijne weegschaal, wier evenwicht reeds door verplaatsing van het kleinste gewicht wordt verstoord.

4. Voorwaarden om met goed gevolg de oefening in de „buigingslessen” aan te wenden.

Hetgeen reeds in de verschillende afdeelingen over den algemeenen gang der dressuur is vermeld, moet hier met bijzonderen nadruk herhaald worden; namelijk, dat zoowel de beschrevene zuiverheid der buiging als de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel,» verbonden aan »elastische rugwieling» en gecadanceerde gangen, de onmisbare

Tijdperk der »evenwichtshouding».

voorwaarden zijn, waaraan moet worden voldaan, zullen de »buigingslessen» werkelijk van nut zijn, omdat dan alleen het krachtige tegen elkander inwerken van vóór en achterhand kan worden bereikt, waarop de ware verzameling van het paard berust. Er kan niet dikwijls en uitdrukkelijk genoeg op gewezen worden, dat het gevaar buitengewoon groot is om gedurende de tijdperken der verzameling in slepende gangen te vervallen. Met het verwaarloozen eener krachtige beweging vóórwaarts, ook in verzamelde gangen, gaat zeer spoedig de werkelijke »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» en de »elastische rugwielving» verloren, zoodat in zulk een geval van eene volkomen zelfbewerking van het paard geen sprake meer kan zijn. Daar de ondervinding geleerd heeft, dat de neiging bijzonder groot is om bij den arbeid van het verzamelen in slepende gangen te vervallen, dient de onderwijzer hierop steeds zijne aandacht te vestigen.

Ofschoon het tempo in de »buigingslessen» natuurlijk niet overijld mag zijn, zoo verdient het aanbeveling om het liever iets vrijer te nemen dan dat het te kort worde.

De onderwijzer moet het tempo zóó regelen, dat

Tijdperk der »evenwichtshouding».

het minst begaafde paard nog altijd een gecadanceerden gang kan gaan.

Hoewel altijd, zoo moet toch in het bijzonder in de »buigingslessen», het, voor den ruiter duidelijk voelbaar, en voor den toeschouwer zichtbaar zijn, dat de teugelbewerking bij iederen pas of galop-sprong beslist door den gebogen hals gaat, daarbij moet, in draf, eene gecadanceerde beweging der heupen steeds merkbaar, en in galop, bij iederen sprong, een krachtige drieslag onder alle omstandigheden duidelijk hoorbaar zijn. Nooit mag eene verzameling der gangen gevorderd worden, waarbij het in achnemen dezer voorwaarden, zij het ook slechts in geringe mate, in gevaar wordt gebracht. Iedere minuut arbeid in niet volkomen gecadanceerde gangen, zelfs in verzameld tempo, is voor het later praktisch gebruik van het paard volkomen verloren. Men behoeft daarbij niet te vreezen dat de paarden, door het rijden van gecadanceerde gangen, te veel op den teugel gedreven worden. Juist het tegendeel is het geval, want het werkelijk gecadanceerde der gangen is niet afhankelijk van het tempo, maar berust op het veerkrachtig en vrij treden der achterbeenen, onder den elastisch-gewelfden rug, en in den gebogen hals.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Het is deze gang, die het paard licht in de hand maakt zonder dat de looplust onderdrukt wordt omdat het geheele spierenstelsel tot een elastisch veeren wordt aangezet. De slepende of matte gangen zijn het daarentegen, die, terwijl zij dit elastisch veeren tegengaan, de paarden nog harder en minder nagevend in de hand doen zijn dan het meest onbezonnen hard en woest rijden.

5. De verschillende gangen in het tijdperk der verzameling, bij het rijden van „buigingslessen”.

Eene zelf bewerking van het paard door middel van »buigingslessen”, is slechts denkbaar in draf en in galop.

De stap is hiertoe niet geschikt, als missende de noodige cadans en wordt dan ook het beste gebruikt om den ruiters eene vereischte voorbereidende uitlegging te geven van hetgeen zij, in draf en in galop, moeten uitvoeren.

Het hangt hoofdzakelijk van den graad van bedrevenheid der paarden in den galop af, of deze gang dan wel de draf in meerdere mate aangewend tot oefening der paarden zal strekken.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Meestal zal de galop in den beginne nog niet zóó ontwikkeld zijn, dat het voordeelig is om de geheele klasse gezamenlijk te laten galoppeeren.

Het is daarom als het ware aangewezen, dat de draf bij voorkeur dienstig is in het begin van het tijdperk der verzameling door middel van »buiingslessen».

Intusschen blijft men zoolang voortgaan met het rustig in galop doen gaan der paarden, totdat de gezamenlijke klasse in een' vrijen, gecadanceerden en toch rustigen galop met de achterhand »betrekkelijk recht gericht» op de voorhand langs den hoefslag gaat.

Is ook dit verkregen, dan kan men met het verzamelen in galop beginnen, totdat, bij verder verloop van dit tijdperk, de draf en de galop, vrij wel in dezelfde mate, tot verzameling van het paard kunnen worden benut.

Het is van zeer groot belang om de bewerking in de »buiingslessen» van tijd tot tijd te doen ophouden, en dan weder, bij het recht voorwaarts richten der achterhand op de voorhand, vrijere gangen te ontwikkelen.

De voortdrijvende kracht der achterhand wordt

Tijdperk der »evenwichtshouding».

hierdoor opnieuw opgewekt en daarmee de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» en de »elastische rugwelling» telkens weder bevestigd, wanneer deze door eene te ver gedreven verzameling mocht dreigen verloren te gaan. Daarom moeten de ruiters er steeds op bedacht zijn om door een' lichten en meegaanden zit den rug te sparen en zijn veerende werking vooral niet te storen door een hard neervallen in den zadel.

Wanneer hier en bij andere gelegenheden het rijden voorwaarts in vrije gangen tot het herkrijgen of bevestigen van de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» wordt aanbevolen, zoo moet echter uitdrukkelijk in aanmerking worden genomen, hoe en op welke wijze dit vóórwaarts drijven geschiedt, daar het al of niet gunstig gevolg er geheel van afhankelijk is.

Het zou toch eene dwaasheid zijn te verwachten, dat een paard, hetwelk »over den teugel» geraakt, alleen door het rijden van vrije gangen in deze gebrekkige houding kon worden verbeterd; het tegenovergestelde is waar; daardoor zou het nog meer als »schenkelganger» worden bestendigd.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Het werkelijk nut van een verbeterend rijden voorwaarts ligt volstrekt niet in de ruimheid der gangen, doch in het krachtig gecadanceerde van dit rijden, waarom men hiervan gebruik maakt om het paard op de passieve (c. q. het gebit licht in beweging brengende) hand tot afstooten te brengen.

Wanneer de onderwijzer bemerkt dat dit verbeterend voorwaarts rijden niet spoedig het gewenschte gevolg heeft, zou het eene groote dwaling zijn het te willen voortzetten, daar dan zeer zeker de fout zou worden vergroot. In zulk een geval, 't welk aantoont dat de misslag reeds dieper heeft wortel geschoten en niet in zijn ontstaan is opgemerkt, zal het, als het ware, aangewezen zijn, om de reeds op blz. 33 beschrevene wijze tot verbetering van het bijbrengen toe te passen, ten einde daardoor het paard, dat zich krampachtig spant, te doen nageven.

Is de ruiter daartoe niet in staat, dan laat de onderwijzer dit paard door een ander geschikt ruiter berijden. (Of berijdt het zelf, tot eigen onderzoek of praktisch nut.)

Bereikt men op deze wijze ook niet spoedig genoeg zijn doel, dan zijn eenige lessen aan de longe volgens de grondbeginselen der voorbereidende longeoefening, een onfeilbaar middel

Tijdperk der »evenwichtshouding».

om het bijbrengen weder te verkrijgen en zoo-
doende een paard, dat »schenkelganger» dreigde
te worden, te verbeteren.

Tevens zal op deze wijze, juist door de oefening
in het verzamelen, de volmaking der vrije gangen
op de beste wijze worden verkregen.

Veelvuldige, vloeiende overgangen van de verza-
melde tot de vrije gangen en omgekeerd zijn bui-
tengewoon nuttig.

Een vereischte hierbij is, dat, als gevolg der ver-
zameling, de vermeederde buiging van de gewrich-
ten der achterhand en het naar achteren brengen
van een gedeelte der zwaarte van de voorhand, uit
de verzamelde gangen in de vrije en omgekeerd de
vermeerderde krachtige beweging voorwaarts, uit de
vrije tot de verzamelde gangen zooveel mogelijk
worden overgenomen.

Voor al zijn deze overgangen, mits goed uitgevoerd,
voor den galop zeer aan te bevelen, in wier volma-
king de africhting van het rijpaard zetelt.

Zij zijn een voornaam middel om te verkrijgen,
dat de paarden zich niet slechts in den gewonen
galop maar ook in de sterkere tempo's, in »de

Tijdperk der »evenwichtshouding».

evenwichtshouding», met »goed gewelfden rug», in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel», met lange, rustige sprongen en derhalve met rustigen, krachtigen adem leeren voortbewegen.

6. De oefening in de „buigingslessen».

**A. De buiging, overeenkomstig de wending.
(Eenvoudige buiging of buiging.)**

Bij het behandelen der oefening in het »betrekkelijk rechtrichten der achterhand op de voorhand», hebben wij gezien, dat hiermede steeds eene geringe buiging der wervelkolom gepaard ging.

Als wij deze buiging gaandeweg vermeerderen terwijl wij de achtervoeten den hoefslag doen volgen, dan worden de schouders van het paard, naar mate wij de buigingen versterken, meer naar binnen gebracht.

De hierdoor ontstane oefening, wanneer zij volkomen juist wordt uitgevoerd »schouder binnenwaarts» genoemd, is verreweg de geschiktste om geheel zonder dwang elke gewenschte verzameling van het paard van lieverlede met zekerheid te verkrijgen.

Om de «evenwichtshouding» te verkrijgen en daar-

Tijdperk der »evenwichtshouding».

door aan het doel te beantwoorden dat voor het militaire rijden moet worden gesteld, is in den regel een geringe graad van buiging voldoende, bij welke alzoo de buiging slechts weinig sterker behoef te zijn dan die, welke het »betrekkelijk recht richten der achterhand op de voorhand» vereischt; verondersteld, dat deze buiging geheel juist en zuiver is.

Bij de oefening in het »betrekkelijk recht richten der achterhand op de voorhand» moet, om tot de oefening in de »buigingslessen» over te gaan, de buiging zóó geleidelijk vermeerderd worden, dat noch ruiter noch paard een oogenblik het gevoel krijgen, dat er iets nieuws wordt beoefend, hetgeen dan ook in werkelijkheid niet het geval is.

Het doel is niet een zoogenaamden zijgang uit te voeren, wèl echter om ter wille der verzameling de buiging langzamerhand iets te vermeerderen.

Door gaandeweg de inwerkingen te versterken, welke aangewend werden om de achterhand betrekkelijk recht op de voorhand te richten, wordt zulks met zekerheid bereikt.

Deze inwerkingen van den ruiter bestonden daarin, dat, terwijl zijn buitenschouder naar voren

Tijdperk der »evenwichtshouding».

geplaatst was, hij met zijne naar binnen werkende handen den buitenschouder van het paard langzamerhand meer van den wand der rijbaan verwijderde, terwijl hij met eene vóór geplaatste binnenheup het binnenbeen met de spoor krachtig liet werken om het paard in de ribben te buigen.

Zijn goed teruggeplaatste buitenbeen werkte daarbij op den buiten achtervoet in, om dien voorwaarts te drijven en te beletten, dat deze buitenwaarts uitweek.

In hoofdzaak zijn de regels voor de hulpen in de »buigingslessen» reeds behandeld.

Het zal dus voldoende zijn er hier nog op te wijzen dat, wanneer het paard zich gewillig buigt, het binnenbeen en de buitenteugel, in hoofdzaak, moeten werken; het eerste, om den binnenachtervoet tot een vermeerderd onder plaats en daardoor buigen aan te sporen, de laatste om door aanhoudingen den binnenachtervoet te belasten en daardoor een gedeelte van den last van den buitenschouder op dien voet over te brengen.

Het geheel en al meester zijn van den buitenachtervoet is van beslissenden invloed op de zuiverheid der buiging, waar het bij de geheele africhting zoozeer op aankomt.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Naarmate nu het paard meer neiging toont om zich aan de buiging te onttrekken door met dien voet uit te wijken, moet ook de werking van 's ruiters buitenbeen versterkt worden, terwijl dan tegelijkertijd de binnenteugel meer in werking gesteld wordt, om aan de voorhand de voor eene juiste buiging vereischte tegenwerking te geven.

In 't bijzonder zal dit op de linkerhand voorkomen, daar bijna alle paarden de natuurlijke neiging hebben met den rechterachtervoet buitenwaarts te treden.

Ook zal het nuttig zijn, om bij de zich gewillig buigende paarden van tijd tot tijd door sterkere werking van het buitenbeen en van den binnenteugel, de zuiverheid der buiging te verhoogen, om daarna met nog beter gevolg tot de bewerking van den binnenachtervoet door middel van het binnenbeen en den buitenteugel terug te keeren.

Hoe gemakkelijker het paard nu deze sterkere buiging, van lieverlede, wordt, des te meer neiging zal het toonen om gevolg te geven aan de sterkere werking van het buitenbeen en den binnenteugel.

Wanneer nu door deze hulpen de binnenheup van het paard van de zijde der rijbaan wordt verwijderd

Tijdperk der »evenwichtshouding».

en de buitenschouder haar op evenredige wijze nadert, komt men tot eene oefening, die zuiver uitgevoerd »travers» wordt genoemd en alsdan eene van de fijnste der rijkunst is, die wij echter bij het militaire rijden slechts in zeer geringen graad en wel voorbijgaande beoefenen, om er de zuiverheid der buiging door te verhoogen.

Hierin alleen, ligt het nut van hare toepassing. Een met kracht naar binnen brengen der achterhand, hetgeen steeds ten koste der buiging gaat, moet streng worden afgekeurd.

Men houde steeds voor oogen, dat het ons doel is om door eene zuivere buiging der wervelkolom het middel te vinden, waardoor de binnen achtervoet kan worden bewerkt. Onder voorwaarde eener »onvoorwaardelijke bijgebrachte houding aan den teugel,» verbonden met »elastische rugwielving,» kan men met eene krachtige vóórwaartsbeweging door dit middel alles van het paard verkrijgen, wat ten opzichte der verzameling op oordeelkundige wijze kan worden gevorderd.

Men verkrijgt dit, om het zoo uit te drukken, door eene vloeiende overgang der inwerking van »schouder binnenwaarts» en »travers.»

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Natuurlijk is eene bewerking in dezen zin slechts mogelijk, wanneer het noodzakelijke eener zuivere buiging zóó in merg en been van de ruiters is doorgedrongen, dat zij beslist gevoelen welke oogeblikken de binnenteugel en het buitenbeen en wanneer de buitenteugel en het binnenbeen sterker moeten werken.

Ook wanneer door het paard niet voldoende gevolg gegeven wordt aan eene beenhulp van den ruiter, dan moet hij die hulp dadelijk weten te ondersteunen, door den teugel aan dezelfde zijde te doen werken.

**B. Buiging, tegengesteld aan de wending.
(Tegebuiging).**

Zooals wij gezien hebben is het doel der oefening in de »buigingslessen» om, door afwisselende bewerking van den »binnenachtervoet,» het paard langzamerhand tot die meerdere belasting en daardoor buiging van beide achterbeenen te krijgen, waarop de »evenwichtshouding» berust. Daar nu iedere gymnastische oefening slechts zoolang van werkelijk nut is, als zij niet doorgezet wordt tot dat de lichaamsdeelen, die bewerkt worden, volsla-

Tijdperk der »evenwichtshouding».

gen vermoeid zijn, zoo is eene veelvuldige afwisseling in de buiging noodzakelijk.

Aangezien de behoefte aan afwisseling in de buiging geenszins bij alle paarden even dikwijls voorkomt, zoo bepaalt de bovengenoemde omstandigheid of wij tot de »tegenbuiging» overgaan.

Bij deze, wordt het paard genoodzaakt in tegengestelde richting te wenden als waarheen het gebogen is.

Het voordeel der tegenbuiging is echter niet alleen, dat men daardoor in staat is om, zonder van hand te veranderen, nu den éénen dan den anderen achtervoet te belasten en ze beurtelings als binnenvoet te buigen, maar is ook daarin gelegen, dat zij het beste middel is om insluipende kleine afwijkingen van de zuivere buiging in hun begin te onderdrukken en ze dus te herstellen, op dezelfde wijze als men een krom gebogen rieten stok door buiging naar de tegengestelde zijde weder recht maakt.

Eerst door de wendingen wordt de »tegenbuiging», eene bijzondere les en wel, omdat het paard in de wending gedwongen wordt tot ondersteuning van den last met den buitenvoet, — alzoo dengene, die naar de binnenzijde der rijbaan is gericht, — onder te

Tijdperk der »evenwichtshouding».

treden, terwijl door de buiging het binnenbeen to
nòg verder vóórtreden wordt aangespoord.

Op de rechte lijn gelden, uit den aard der zaak,
dezelfde regels bij de beoefening der »tegenbuiging»
als bij de »eenvoudige buiging.»

Zowel hier als daar moeten de vermeerderde wer-
king van binnenbeen en buitenteugel eenerzijds,
en die van buitenbeen en binnenteugel anderzijds,
bij goed toegepaste medewerking der tegenhulpen,
elkander aanvullen en verbeteren.

Het tegengesteld aan de wending gebogene paard
wordt, wanneer het in »betrekkelijk rechte rich-
ting» gaat, door een langzamerhand meer verwij-
deren der binnenheup van de zijde der rijbaan, tot
die les gebracht, welke in hare volkomenheid »schou-
derbuitenwaarts» wordt genoemd.

Door een steeds vermeerderd verwijderen van den
binnenschouder van de zijde der rijbaan, welke in
hoofdzaak moet volgen uit de sterkere werking van
's ruiters buitenbeen, gaat men over tot de les »ren-
vers,» die mede tot de fijnste en moeielijkste oefe-
ningen der rijkunst behoort en, bij het militaire rijden,
slechts bij uitzondering kan worden beoefend.

De oefening in de »tegenbuiging» is bij eene juis te

Tijdperk der »evenwichtshouding».

uitvoering buitengewoon nuttig, doch heeft hare, niet gering te schatten, moeielijkheden.

Deze ontstaan, doordat het meester blijven van den buitenachtervoet niet door den wand der rijbaan wordt ondersteund, zoomede de buitenschouder geneigd is veel te groote passen te maken, door een instinctmatig dringen naar de zijde der wending. Hieruit volgt, dat de ruiter bij deze oefening zijn volle aandacht moet vestigen op de buitenhulpen en dat het in elkander vloeien der werkingen voor »schouderbuitenwaarts» en »renvers», nog inniger moeten zijn dan bij de overeenkomstige inwerkingen der »eenvoudige buiging» (»schouderbinnenwaarts» en »travers»).

De moeielijkheden dezer oefeningen in de »tegenbuiging» vermeederen nog door de wendingen. Hier wordt het fijne ruitergevoel op de proef gesteld, daar, terwijl de »buigingszit» bewaard blijft, de ruiter, door een juist meegaan in de buiging, deze zuiver moet houden en tevens de wending moet volgen.

7. Het rijden van gebogene lijnen op één hoefslag. ¹⁾

Het beste bewijs in hoeverre door de vroeger medegedeelde lessen de paarden eene zuivere buiging hebben verkregen, ligt in het juist rijden van gebogene lijnen op één hoefslag. Hier voelt ook de ongeoefende ruiter zeer spoedig in hoeverre hij zijn paard tusschen binnen en buitenhulpen in evenwicht kan houden, alsmede of een der buitenvoeten neiging toont om zijwaarts uit te treden, weshalve hij hieruit voor de verdere bewerking van zijn paard zijn voordeel kan trekken.

De gebogene lijnen langs welke men rijdt, moeten natuurlijk worden gekozen overeenkomstig den verkregen graad van buiging.

Het is zeer aanbevelingswaardig om onmiddellijk na het beoefenen der »buigingslessen» langs den hoefslag, tot gebogene lijnen op één hoefslag over te gaan.

1) Noot van den vertaler.

Onder »gebogene lijnen» verstaat men alle cirkels en gedeelten er van, voorts slangevolten met 3, 5, enz. bogen, zowel geheele als halve baan, benevens het openen en sluiten der groote volte.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Door zulke overgangen krijgt men dadelijk de proef op de som of in de »buigingsles» de neiging tot voorwaartsgaan bij het paard is blijven bestaan.

Overigens zijn, bij het rijden van gebogene lijnen op één hoefslag, de regels voor de bewerking in »buigingslessen» over 't algemeen ook van toepassing.

Een juist in evenwicht zijn in den »buigingszit», zóó, dat achter- en voorhand steeds goed op elkan- der gericht zijn, is ook hier een vereischte. Slechts onder deze gegevens, waartoe een geheel zuivere bui- ging van het paard eene onmisbare voorwaarde is, zijn gebogene lijnen van nut. Wie echter gelooft zijn paard te bewerken alleen door het op gebogene, slingerende lijnen te laten loopen, zonder op de juiste buiging te letten, vergist zich ten zeerste.

8. Slotbemerkingen over het tijdstip van africh- ting, omvattende de oefening der „bui- gingslessen».

De onderwijzer eener klasse remonten, die steeds voor oogen heeft dat hij met de jonge paarden eene gymnastiek beoefent, die middel en geen doel is, zal

Tijdperk der »evenwichtshouding».

zeer spoedig inzien dat het niet mogelijk is de geheele klasse gelijktijdig op commando in de »buigingslessen» te doen oefenen, alvorens alle paarden hebben geleerd zich met hun ruiter in de »evenwichtshouding» te bewegen.

Hij zal in dit tijdperk zijn doel het best bereiken, door niet te rusten voordat alle ruiters zonder uitzondering volkomen het doel en wezen der »buigingslessen» begrijpen.

Zich hierop grondende, zal hij iederen ruiter afzonderlijk uitvoerig moeten onderrichten, om hem geheel op de hoogte te stellen van de middelen die hij noodig heeft om te voldoen aan de eischen, welke men in dit tijdperk aan de paarden moet stellen.

Hij zal dit evenwel niet met juistheid kunnen doen, alvorens elk paard der klasse niet ééns maar meermalen te berijden en alzoo zelf te voelen hoe het onder den ruiter gaat.

Zoodra ieder ruiter nu volkomen op de hoogte is van het gaan van zijn paard, zal de onderwijzer goed doen om die afdeeling, welke hij voldoende geoefend oordeelt, om door »buigingslessen» op verzameling in te werken, slechts mede te deelen: de paarden in »buigingslessen» oefenen!

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Indien dan in hoofdzaak in de lessen van »schouderbinnenwaarts» en »schouderbuitenwaarts» geoefend wordt, staat het niet alleen iederen ruiter vrij naar zijn eigen oordeel deze beide lessen te verwisselen, maar kan hij ook, tot geringere mate van buiging overgaande, zelfs terugkeeren tot het »betrekkelijk recht voorwaarts richten der achterhand op de voorhand,» maar ook oefeningen in »travers» en »renvers» houden.

Het achter elkander rijden met veranderlijk groote afstanden is voor deze oefening gunstiger dan het doorelkander rijden, daar ieder ruiter gebruik kan maken van de voordeelen, die het rijden op den hoefslag aanbiedt, echter onder voorwaarde, dat een midden-tempo voor alle paarden dienstig is.

Het is reeds medegedeeld dat, in het begin van dit tijdperk, de „buigingslessen» bij voorkeur in draf worden gereden, terwijl bij meerdere oefening men den draf en den galop, vrijwel in gelijke mate, daarvoor kan benutten.

In den galop gaat eene verwisseling van buiging natuurlijk met eene verwisseling van been gepaard.

Het vóórgrijpen van één achtervoet in dezen gang,

Tijdperk der »evenwichtshouding».

stelt als voorwaarde dat dit steeds de binnenvoet moet zijn.

Reeds alleen het verwisselen van buiging, althans het vermeerderen dier buiging, noopt het paard zeer spoedig uit zich zelf van voet te veranderen.

Is er in 't algemeen reeds opgewezen dat terwille van de zuiverheid der buiging de ruiter den buitenachtervoet geheel moet beheerschen, in 't bijzonder is dit in galop het geval.

Eene oefening in „schouderbinnenwaarts” in dezen gang, hoe nuttig zij ook bij eene goede uitvoering is, moet zeer voorzichtig geschieden en om het zoo uit te drukken, „iets traversachtigs” in zich sluiten.

Zoodra de buitenachtervoet in de noodzakelijkheid komt zijwaarts te worden afgezet, gaat ook spoedig de vloeiende samenhang, de krachtige vóórwaartsbeweging en de regelmatigheid van den galopsprong verloren.

De »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel” en de »elastische rugwielving” zijn, zooals steeds weer wordt opgemerkt, voor den onderwijzer de zekerste kenmerken eener zuivere bewerking.

Tijdperk der »evenwichtshouding».

Zoodra hij dan ook te dien opzichte de geringste nalatigheid bemerkt, al was het slechts bij een enkel paard, zoo is het oogenblik reeds gekomen om een vlotter tempo te nemen en als dit niet voldoende blijkt te zijn, moet de oefening in de »buigingslessen» worden gestaakt en door het rijden van vrije gangen, in de »betrekkelijke richting recht-uit,» aan deze hoofvoorwaarden wederom worden voldaan.

Deze maatregel zal den paarden, die zulks niet rechtstreeks behoeften, niet alleen niet schaden, maar zelfs nuttig zijn. —

Het spreekt van zelf dat, bijaldien een paard door zulk een levendig vóórwaarts rijden niet spoedig tot de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» terugkeert of den rug niet spoedig genoeg elastisch welft, de onderwijzer dit paard uit de les moet nemen en het afzonderlijk moet oefenen tot aan bovengenoemde hoofvoorwaarden is voldaan.

De bewerking der paarden in de »buigingslessen» kan als voltooid worden beschouwd, wanneer allen bij een rustigen, passieven zit van den ruiter niet

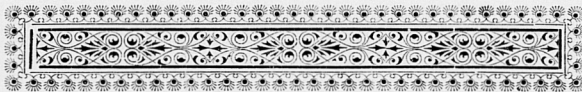
Tijdperk der »evenwichtshouding».

slechts in de verzamelden maar ook in vrije gangen »aan den teugel» gaan.

Hierin ligt het bewijs, dat het leeren overbrengen van het gewicht der voorhand naar de achterhand en het lager worden van deze, door het buigen der gewrichten, zijn bereikt, hetgeen de voorwaarden zijn voor het »rijkunstig evenwicht.»

Hiermede zou dus inderdaad het eigenlijke doel van het militaire rijden bereikt zijn, ware niet het rijkunstig evenwicht bij het gebruik in dienst aan zoo veelvuldige afwijkingen blootgesteld door de meerdere of mindere ongeschiktheid van den ruiter, zoodat het niet genoeg kan worden bevestigd.

Het is alzoo hoogst wenschelijk dat bij de gymnastische oefening van het paard de verzameling nog verder wordt doorgezet dan het tijdperk, waarin het rijkunstig evenwicht is verkregen, zoodat, binnen bescheidene grenzen, althans voor korte oogenblikken, het gewicht nog meer op de achterhand wordt overgebracht, zooals dit, bij het militaire rijden, vooral bij het halt houden en bij het verrichten van korte wendingen niet zonder nadeel gemist kan worden. —

IIIe TIJDPERK.

DE »VERZAMELDE HOUDING.»

1. Algemeene opmerkingen omtrent het volmaken der gangen en het verplaatsen van het zwaartepunt.

Wanneer het gelukt is de op verzameling doende oefening in »buiingslessen,» in eene »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel,» tot in den tot dusverre aangegeven graad uit te voeren, zal daardoor eene beduidende vermeerdering van de veerende werkzaamheid van den rug verkregen zijn.

De verhoogde veerende werkzaamheid van den

Tijdperk der »verzamelde houding».

rug brengt mede, dat ook de paarden in staat zijn in de verschillende gangen den last met de beenen veerkrachtig van den grond af te brengen.

Het kan niet anders of het gevolg van het juiste in elkander schuiven der paarden moet, door de oefening die tot dusverre gevolgd is, zich meer en meer geopenbaard hebben.

Voor het oog van den toeschouwer zullen de gangen niet alleen in bevalligheid en kracht hebben gewonnen, maar ook voor het gevoel van den ruiter is het merkbaar, dat de stalen veerkracht bij het paard zich steeds heeft ontwikkeld.

De volmaking der gangen, zooals zij bedoeld wordt in dit tijdperk, zal slechts in zooverre de ware zijn, d. w. z. natuurlijk en in overeenstemming met den graad van ontwikkeling en gymnastische vorming der paarden, als zij het gevolg is van eene ongedwongene oefening in de verzameling door de »buiingslessen.»

Iedere gewelddadige opvoering der gangen, verkregen door sterke, opwekkende inwerkingen van den ruiter, is verwerpelijk, als men zich op het standpunt plaatst van het doel van het militaire rijden, dat slechts het duurzaam nut en gebruik beoogt.

Tijdperk der »verzamelde houding».

Het kan bij uitzondering noodig zijn een bijzonder traag paard, kunstmatig sterk op te wekken, om het tot energieke krachtontwikkeling te brengen.

Bij nagenoeg alle paarden zal de volmaking der gangen, die in werkelijkheid op vermeerderde krachtsinspanning van den rug berust, onvoorwaardelijk intreden zonder dat men tot gewelddadige middelen behoeft over te gaan, als men met geduld op de vroeger aangegevene wijze voortarbeidt, voortdurend inachtnemende de herhaaldelijk aangegevene grondbeginselen.

Bij het meestal goede gehalte onzer cavaleriepaarden en in aanmerking nemende de groote voorliefde, die bij oordeelkundige behandeling van het onderwerp bij onze remonteberijders zoo spoedig ontwaakt, zal de onderwijzer in dit opzicht eerder moeten waken tegen het te veel vergen van het paard, dan dat hij aansporend te werk zal moeten gaan.

Een ware toetssteen voor eene juiste verzameling is, dat het in zekere mate nòch voor het oog van den toeschouwer zichtbaar nòch voor het gevoel van den ruitersmerkbaar zij, dat de gangen worden

Tijdperk der »verzamelde houding».

afgekort, omdat de energie der beweging voorwaarts in geen enkel opzicht door de verzameling mag verminderen.

Wel kan men eene afkorting van gang verkrijgen als men door eene actieve oprichting der voorhand en eene daarmede gepaard gaande doorbuiging van den rug, de achterhand belet hare voortdrijvende kracht tegen de voorhand uit te oefenen.

Terwijl men daardoor de verbinding tusschen voor- en achterhand vermindert, verlamt men niet alleen de voortdrijvende-, maar ook de dragende- en veerende krachtsuitoefeningen der achterhand.

Dergelijke verkorte gangen missen niet alleen energie en veerkracht, maar ook geven zij geen waarborg dat de ruiter in vrije gangen meester van zijn paard blijft, omdat zij wel een middel zijn om de krachten der achterhand te verlammen, niet echter om ze te beheerschen wanneer zij in volle werking zijn.

Is de verkorting der gangen uitsluitend het gevolg van vermeerderd in elkander schuiven of verzameling bij »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» met »elastische rugwelling», dan zullen daarentegen, omdat de verbinding tusschen vóór-

Tijdperk der »verzamelde houding».

en acütherhard inniger en meer rechtstreeks wordt verkregen, de krachten van de laatste meer doortastend en met beter gevolg op de voorhand kunnen inwerken.

De energie en veerkracht worden dan ook door eene juiste verzameling niet alleen niet verminderd maar bepaaldelijk vermeerderd.

Eene werkelijk praktische verbetering der vrije gangen is alleen door eene verzameling als hier wordt bedoeld te verkrijgen, omdat zij de paarden in staat stelt om, ook bij het vermeerderen der voortdrijvende kracht, de draag- en veerkracht op evenredige wijze te doen medewerken, waardoor de vrije gangen elastischer en voor ruiters en paard aangenamer worden.

Al wordt nu ook het volhardingsvermogen, voor wat den tijd van duur betreft, door de verzameling ongetwijfeld verhoogd, zoo moet men daaruit niet afleiden, dat in de verbeterde gangen dezelfde absolute snelheid te verkrijgen is als in die, waar bij de voortdrijvende kracht meer tot haar recht komt en de voorhand meer belast wordt.

Het vermogen om de grootste snelheid te ontwikkelen gaat intusschen door de verzameling

Tijdperk der »verzamelde houding».

geenszins verloren, daar de hiertoe noodige verplaatsing van het zwaartepunt naar voren veel gemakkelijker te verkrijgen is dan zijne verplaatsing naar achter, omdat zij geheel overeenstemt met de aangeboren neiging van het paard.

Gedurende het verder verloop der africhting leeren de paarden zonder moeite de zwaarte meer naar voren verplaatsen als dit noodig is om meer snelheid te ontwikkelen, terwijl de juiste verzameling steeds het middel aan de hand geeft om, elk oogeblik het zwaartepunt zooveel terug te brengen als het doel vereischt, zonder de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» en de »elastische rugwieling» te schaden.

Een paard op dergelijke wijze afgericht, blijft ook in de snelste gangen volkomen in de hand van den ruiter, omdat het geleerd heeft iedere teugelaanhouding onmiddellijk op den onder het lichaam geplaatsten achtervoet te laten inwerken.

De meer achterwaartsche verplaatsing van het zwaartepunt laat zich door de rijkunst tot geheele overname van den lichaamslast op de achterhand opvoeren.

Een zoo hoge africhtingsgraad is evenwel bij

Tijdperk der »verzamelde houding».

het militaire rijden door gemis aan tijd en middelen niet te bereiken en is ook niet noodig.

De militaire paarden kunnen als voldoende afgericht worden beschouwd, als zij zich in middelmatig snelle gangen voortdurend in »evenwicht» hebben leeren bewegen; steeds bereid zijn om, overeenkomstig den wil van den ruiter, eensdeels hun zwaartepunt meer naar de voorhand te verplaatsen tot vermeerdering van de snelheid, anderdeels het voor korte oogenblikken naar de achterhand te verleggen, tot het uitvoeren van ophoudingen en korte wendingen.

Ofschoon nu de tijdelijke overbrenging van het zwaartepunt op de achterhand, zooals zij voor dit laatste doel vereischt wordt, in den regel wel te verkrijgen is alleen door eene trapsgewijze meerdere oefening der ophoudingen en wendingen, zoo is toch het hoofddoel n.l. het verplaatsen van het zwaartepunt verder naar de achterhand dan noodig is voor het »rijkunstig evenwicht», gepaard gaande met het streven om dit laatste daardoor steeds te verbeteren, niet onvoorwaardelijk op deze wijze te verkrijgen.

Hiertoe zijn oefeningen noodig die, al is het

Tijdperk der »verzamelde houding».

slechts voor korten tijd, toch altijd van het paard een arbeid vorderen met sterk verzamelde achterhand en daarvoor wordt eene meerdere oefening in de verzameling in draf en in galop vereischt, opdat het paard zich daarbij bewege met het zwaartepunt verder naar achteren verlegd dan bij het »rijkunstig evenwicht.»

Op deze wijze worden de kleine wendingen en het halthouden op de beste en werkzaamste wijze voorbereid, want het paard dat geleerd heeft zijn arbeid te verrichten met het zwaartepunt hoofdzakelijk overgebracht op de achterhand, zal zeker geene moeite hebben deze houding voor korte oogenblikken aan te nemen.

2. De „zwevende” of „balanceerdraf” (Passage).

Hoe meer het paard goed in elkander wordt geschoven, hoe meer met »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel” het gewicht der voorhand door de achterhand wordt overgenomen terwijl de gebogene achterbeenen steeds meer voortreden, des te meer verzameld en krachtiger zal de veerende welving van den rug zijn.

Tijdperk der »verzamelde houding».

Door de volkomene welving van den rug zullen de drafpassen langzamerhand meer verheven worden en iets zwevends krijgen, zoodat bij nog hooger verzameling een zekere »balanceerdraf» zal ontstaan, die in zijne grootste volkomenheid, »passage» wordt genoemd.

Door de benaming »balanceerdraf», verklaart zich het eigenaardige dezer beweging als van zelf. Het paard namelijk balanceert in zijne, elkander langzaam opvolgende, maar zeer krachtig veerende passen op waarneembare wijze den last op de ondergeplaatste voeten, hetgeen zeker dan eerst uitvoerbaar wordt als de achterhand het grootste gedeelte van den last overneemt.

De »balanceerdraf» is voor het gevoel van den ruiter eene hoogst aangename beweging.

Hij wordt niet uit den zadel geworpen, maar volgt, rustig daarin blijvende, de bewegingen van het paard en voelt naarmate het paard met dien gang vertrouwd geraakt, hoe gelijktijdig met het vóórtreden van iederen achtervoet ook zijn eigen been aan diezelfde zijde in sterkere aanraking en de teugel in sterkere werking komt. De duidelijke wijze, waarop de ruiter bij den goed uitgevoerden »balanceerdraf» door de regelmatige afwisseling van

Tijdperk der »verzamelde houding».

de bewegingen van het paard de te geven hulpen leert opmerken, is voor hem buitengewoon leerzaam, hetgeen de stempel drukt op zijn volgend rijden. —

Hij leert hierdoor op de zekerste wijze voelen in welke oogenblikken de hulpen het werkzaamst zijn, omdat de achtervoet alleen onder het vóórtreden bereid is, zich door het been van den ruiter te laten aandrijven en door de hand te doen belasten en buigen.

Zooals reeds is medegedeeld mag in 't algemeen de »balanceerdraf' op geene andere wijze worden verkregen dan door eene verzameling in den draf. Men zal hem met zekerheid verkrijgen, wanneer het gelukt is het paard door de tot dusverre gevolgde gymnastische oefeningen in zijne hoedanigheid als »rugganger' te bestendigen en wel in de oogenblikken, waarin men er in slaagt de aanhoudingen der hand tot op de achterhand te doen dóórgaan.

Hiertoe is niet alleen noodig dat de verzameling van het paard volkomen verzekerd zij, maar ook dat de ruiter zoodanig meester van de achterhand zij, dat hij doorgewichtsverplaatsing haar ieder oogenblik zóó kan plaatsens, dat de volle teugelwerking onvoorwaardelijk daarop inwerkt.

Tijdperk der »verzamelde houding».

Hiertoe voert met zekerheid eene juiste oefening in de »buigingslessen.»

Van het ontstaan der eerste zwevende passen tot aan die uitvoering van den »balanceerdraf», welke voor het militaire rijden wenschelijk is, heeft men gedurende langen tijd geduldige oefening noodig. Men kan aannemen den vereischten graad van oefening te hebben bereikt, als het paard eene reeks van 20 tot 30 »zwevende passen» met zekerheid kan uitvoeren.

Nimmer vergete men dat de »balanceerdraf», evenals de »buigingslessen», uitsluitend een middel zijn om tot het doel te geraken en neme zich in acht hen als kunststukjes te beschouwen, die men het paard wil leeren.

Het praktisch nut van den »balanceerdraf» is buitengewoon groot, omdat hij de veerkrachtige werking van den rug, meer dan eenige andere les volmaakt, de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» bestendigt en het »rijkunstig evenwicht» bevestigt, terwijl hij het paard in staat stelt het zwaartepunt naar de achterhand te verplaatsen.

Vloeiende overgangen van den »balanceerdraf»

Tijdperk der »verzamelde houding».

tot den gewonen draf en omgekeerd, zijn het, die de voordeelen van den eersten tot hun recht doen komen, omdat het »elastisch veerende» van dien draf ook op den gewonen draf wordt toegepast.

Wanneer in eene klasse remonten door de oefening in het verzamelen bij alle paarden de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» niet alleen bewaard maar scherper en volkomener is geworden, met andere woorden: wanneer zij door verzameling in hunne hoedanigheid als »rug-ganger» zijn bevestigd, dan zullen zonder twijfel bij de meesten hunner zich de eerste »zwevende passen» vertoonen, zoodra zij nog iets meer worden verzameld.

Mocht echter een paard, òf door gebrek aan bloed en innerlijke kracht, òf doordat het wellicht in ontwikkeling achterlijk is gebleven, door een gecanceerd afzetten niet in den »balanceerdraf» kunnen komen, dan zou het een groote misslag zijn, indien men een dergelijk paard wilde noodzaken »zwevende passen» te verrichten.

Met dergelijke paarden moet men zoowel deze als verdere verzamelingsoefeningen staken. Wanneer zich bij de paarden, (behalve bij de zoeven

Tijdperk der »verzamelde houding».

genoemden) de eerste zwevende passen vertoonen, zal de onderwijzer, om tot de oefening in den »balan-ceerdrif' over te gaan, het beste doen de klasse in tweeën te verdeelen. (Het is altijd het meest praktisch dit te doen naar gelang van hunne werking van den rug).

Terwijl dan de eene helft in het binnenste gedeelte der rijbaan door elkander rijdt en de paarden in draf of in galop op eene groote volte bewerkt, beschikt men voor de andere helft over den hoefslag en laat men op zoo groote afstanden rijden als de ruimte het toelaat.

Deze laatste laat men in een verzameld tempo van draf rijden, terwijl de paarden dan door de »buingingslessen' tot meerdere verzameling worden voorbereid.

In de oogenblikken, waarin ieder ruiter zijn paard daartoe bereid waant, vermeerderd hij de verzameling naar eigen gevoel, tot het paard eenige »zwevende passen' doet en gaat daarna weder tot den gewonen draf over.

Terwijl op deze wijze, gebruik makende van de beschikbare afstanden, het getal zwevende passen gaandeweg vermeerderd wordt, zal langzamerhand

Tijdperk der »verzamelde houding».

de gewenschte zekerheid in de beoefening van den »balanceerdraf' worden verkregen.

Men kan de ontwikkeling der »zwevende passen» zeer bevorderen door het paard gedurende het rondstappen nu en dan, tot drafpassen aan te zetten, in een soort korten draf' blijvende.

Men moet daarbij zeer vrij en meegaand zitten, met de handen in de tijdmaat der passen zacht veerend meegaan en met het onderbeen, zoo noodig met de spoor, eveneens in die tijdmaat, het paard voortdurend aandrijven.

Terwijl dan de voortredende achtervoet telkens tot krachtiger afveeren en verder voortreden wordt aangezet, zal het paard gewoonlijk langzamerhand aan »t zweven» komen.

Daar echter bij het militaire rijden de »balanceerdraf' slechts een middel om het doel te bereiken en niet het doel zelf is, kan men in 't algemeen rustig afwachten tot de verzameling van den draf gaandeweg tot »zwevende passen» leidt.

In enkele gevallen echter, waar het bij een paard met korte overijlde drafpassen in 't bijzonder op de ontwikkeling der rugactiviteit aankomt, zal bovengenoemd middel steeds met nut toe te passen zijn.

Tijdperk der »verzamelde houding».

3. De „galop op de achterhand.” (Zeer verzamelde galop of „redop”).

Terwijl de sterk verzamelde draf uitsluitend te beschouwen is als een middel om het doel te bereiken, zoo is de sterk verzamelde galop gedeeltelijk ook als doel te beschouwen, want de ruiter heeft dezen noodig voor het afzonderlijke gevecht.

Wat aangaande de verzamelde gangen in 't algemeen is gezegd, moet, met bijzonderen nadruk, betreffende den galop worden herhaald, namelijk, dat iedere verzameling, die plaats heeft ten koste der krachtig verheffende voorwaartsbeweging eene fout is.

Ook in de sterkste verzameling moet bij den galopsprong een duidelijk geaccentueerde drieslag hoorbaar zijn.

Dit zal alleen dan het geval zijn als bij het paard gedurende de verzameling de rugactiviteit niet alleen niet verminderd maar vermeerderd is, alzoo alleen bij eene scherpe »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel.”

De sterk verzamelde galop in zijne volkomenheid »redop” genoemd, waarbij de sterk gebogen achterbeenen verreweg het grootste gedeelte van den last

Tijdperk der »verzamelde houding».

overnemen en veerend afzetten, is de gang waarin het paard in staat is de kleinste wendingen te volbrengen.

Daar deze wendingen met de voorhand om de achterhand heen geschieden, geeft men den paarden, reeds in 't begin dezer oefening, eene geringe stelling met de achterhand naar binnen, waardoor tegelijkertijd de verzameling nog wordt vermeerderd. Eene voorwaarde, die hierbij zooals vanzelf spreekt moet worden vervuld, is, dat de buiging zuiver zij, ten einde de volle inwerking der achterhand op de voorhand te waarborgen.

De ruiter moet in den zeer verzamelden galop niet alleen iedere vaste aansluiting vermijden, maar hij zal zelfs goed doen de aansluiting met de knieën iets te verminderen, ten einde het uitzetten der ribben, dat met het sterk buigen der achterhand gepaard gaat, door niets te belemmeren.

Zoo mag hij ook niet zwaar in den zadel doorzitten, maar moet door het aannemen van een sierlijken, lichten zit, het welven van den rug en het onderzetten der achterbeenen gemakkelijk trachten te maken.

Verder moet hij trachten den vóórgebrachten binnenheup en buitenschouder in de buiging van het

Tijdperk der »verzamelde houding».

paard te brengen, terwijl de binnenhand het paard scherp stelt en het teruggeplaatste buitenbeen met de spoor den buitenachtervoet volkomen beheerscht en in de tijdmaat van den gang telkens aandrijvende, opwekt.

Het juiste oogenblik om de verzameling van den galop tot de »redop» te vermeederen, zal zich door beproeving bij gelegenheid der oefening in de »buigingslessen» vanzelf aangeven. Het zal dan ingetreden zijn wanneer, bij oogenblikkelijke meer verzamelde inwerkingen, het paard, bij die verkorting van galop, een krachtig veerenden galopsprong blijft behouden.

Ter beoefening van den »galop op de achterhand» zal de onderwijzer handelen als bij het beoefenen van den »balanceerdraf.» Hij zal namelijk ook bij deze oefening een gedeelte der klasse op den hoefslag nemen en wel met de grootst mogelijke afstanden.

De oefening heeft plaats in 't algemeen gedurende de »buigingslessen» en wel in een kort tempo, waarbij ieder ruiter naar eigen goedvinden van buiging en van hand veranderen kan, terwijl hij vrij blijft om, naar eigen inzicht, zijn paard te verzamelen, ten einde eenige sprongen in den »redop» te verkrijgen.

4. Wendingen op de achterhand in den verzamelden galop.

De »redop» vindt zijne ware toepassing bij de wendingen op de achterhand.

De volmaaktste wending op de achterhand is de »pirouette», waarbij het paard om zijn binnenachtervoet heen galoppeert.

Slechts zeer krachtige en energieke paarden zijn na langdurige, kunstmatige voorbereiding hiertoe in staat.

Wij stellen ons daarom tevreden met eene uitvoering, die de »pirouette» nabij komt en die wij »pirouettevolte» noemen.

Bij de »pirouettevolte» galoppeert het paard, sterk verzameld op twee hoefslagen, zoodanig om zijne achterhand heen, dat deze een' zoo klein mogelijken kring beschrijft.

In de juist uitgevoerde »pirouette» of »pirouettevolte» bevindt zich de achterhand in zeer gedwongen verzameling. Aan dien dwang tracht het paard zich te onttrekken, door met de achterhand buitenwaarts uit te wijken.

Het welslagen van bedoelde oefening is dus groo-

tendeels afhankelijk van het meester zijn van den buitenachtervoet.

Deze moet in bedwang gehouden worden door het paard met de buitenspoor bij elken sprong kort aan te tikken, dien hulp zoo noodig ondersteunende door den buitenteugel en door het gewicht op het buitenzitbeen over te brengen.

Hoe meer de buitenspoor deze ondersteunende hulpen missen kan, des te zuiverder wordt de »pirouettevolte» gereden, omdat alsdan de ruiter in staat is de buiging zoo zuiver mogelijk te doen zijn, wijl hij dan meer naar binnen kan doorzitten en den buitenteugel sterker kan laten werken.

Tot het beoefenen van de »pirouettevolte» neemt de onderwijzer, terwijl de klasse in »buigingslessen» in draf of in galop op den hoefslag arbeidt, de ruiters één voor één op de groote volte.

Hier verzamelt de betrokken ruiter zijn paard tot zich de »redop» ontwikkelt, vermeerdert alsdan de stelling met de achterhand naar binnen (traversstelling), en verkleint langzamerhand de volte tot hij ten naastenbij de »pirouette» verkrijgt. De sterk terugwerkende hulpen, die hier kunnen worden aangevend, brengen het paard buitengewoon goed op de

Tijdperk der »verzamelde houding».

achterhand, mits het den ruiter gelukt, den buitenachtervoet van het paard goed in bedwang te houden.

Bij deze oefening leeren de paarden met de achterhand krachtig en levendig onderspringen, waarbij de achtervoeten een krachtigen dubbelslag laten hooren.

De »pirouettevolte» stelt het paard in staat wendingen op de achterhand gemakkelijk te verrichten, zooals die bij het afzonderlijk gevecht na den aanval voorkomen.

5. De vrije gangen gedurende het tijdperk der »verzamelde houding.»

Hoe hooger men de verzameling opvoert des te meer moet de onderwijzer indachtig zijn om de werkzaamheid van den rug niet alleen te behouden maar ook te vermeerderen.

De juiste rugactiviteit heeft plaats als de paarden in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» den arbeid gewillig verrichten. Eene verzameling welke aan dien eisch niet onvoorwaardelijk voldoet is van geen praktisch nut. Het gevaar dat door een te spoedig en overdreven ver-

Tijdperk der »verzamelde houding».

meerderen der verzameling nadeelen ontstaan, die de paarden »over der teugel» doen gaan en waardoor de veerkracht en energie der bewegingen zeer spoedig komen te lijden, is niet gering te schatten.

Evenals het krachtig en beslist voorwaarts rijden, in levendigen gang, het eenige middel is om de hierbedoelde fout uit te roeien en de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» alleen kan worden verkregen door juist toegepaste, sterk voortdrijvende hulpen, zoo is ook het eenige middel om in 't geheel niet in bedoelde fout te vervallen, dat men den arbeid der verzameling dikwijls afwisselt met het beslist voorwaarts rijden in ruime gangen, waardoor dan ook tevens de zoo nuttige invloed wordt verkregen, die het afwisselen van vrije en verzamelde gangen wederkeerig op elkander uitoefent (zie blz. 64).

Hebben de ruime gangen zich door het beoefenen der »buigingslessen» reeds wezenlijk verbeterd, nog zooveel meer zullen zij zich ontwikkelen door de oefening in het onderbrengen der achterhand.

De vermeerderde veerkrachtige beweging van het paard zal gelijken tred houden met de vermeerderde bestendigheid in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel,» zoodat het den ruiters nu

Tijdperk der »verzamelde houding».

zal gelukken, de krachten der achterhand onvoorwaardelijk te beheerschen, zonder ze in 't minst in hare werking te belemmeren.

6. Slotopmerkingen, aangevende hoever de gymnastische oefeningen van het paard behooren te worden voortgezet.

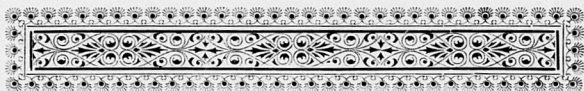
Het gehalte der cavaleriepaarden is over 't algemeen van dien aard, dat het grootste gedeelte den aangegeven graad van africhting kan bereiken. Hoewel het niet valt te ontkennen, dat er enkelen onder zijn, die, tenminste met de ten dienste staande middelen, niet zoo ver te brengen zijn, zoo is het ook zeker dat er even zoovele zijn, die een nog hooger graad van africhting kunnen bereiken. Mocht men dus, in enkele gevallen genoodzaakt zijn beneden de gemiddelde eischen te blijven, zoo mag dit alleen betrekking hebben op den graad van verzameling.

Onder alle omstandigheden moet echter als eisch worden gesteld, dat het paard, in alle voorgeschreven tempo's der gangen, goed getoond zijnde en door een' geschikt ruiter gereden, zijn arbeid als

Tijdperk der »verzamelde houding».

»rugganger» verricht. In dit opzicht mag men niets toegeven.

Mocht dan ook een enkel paard, dat zich minder goed verzamelt, voor het afzonderlijk gevecht en voor ruiters, die eene bijzondere plaats in het eskadron innemen, minder geschikt zijn, zoo zal het toch als gewoon eskadronspaad zeer goed te gebruiken zijn en noch stoornis, noch wanorde veroorzaken, terwijl het tegendeel te verwachten is van een paard, dat men heeft trachten te verzamelen, zonder »onvoorwaardelijke bijbrenging aan den teugel» en krachtige werking van den rug te verlangen.

AANHANGSEL.

1. De ophoudingen, het teruggaan, het sluiten der rijen, de zwenkingen op de plaats.

De dienst in rij en gelid eischt van de paarden der ruitery, behalve de hoofdvorwaarden van bruikbaarheid, die de gymnastische africhting reeds vanzelve aankweekt, ook nog andere vaardigheden, die de paarden zich door oefening moeten eigen maken, al zijn zij ook daartoe voorbereid door de gymnastische africhting zelve.

Hiertoe behooren :

Aanhangsel.

- a. *De ophoudingen, met andere woorden: het halt-houden uit de verschillende gangen.*

Een vereichte bij de ophoudingen is, dat zij niet worden uitgevoerd op eene wijze, die nadeelig werkt op de ledematen van het paard.

Dit is slechts te verkrijgen, wanneer de paarden gewend worden hunne ophoudingen zoodanig te verrichten, dat het oogenblik waarin de daarvoor noodzakelijke teugelaanhouding geschiedt, zij geen steun op het bit zoeken doch nageven.

Terwijl de ruiter zijn paard verzamelt in verhouding met de snelheid van den gang, en hij het paard in bijgebrachte houding het onderbrengen der achterhand onder den gewelfden rug moet gemakkelijk maken door het aannemen van een lichten zit, moet het paard, als 't ware, vroeger willen ophouden dan noodig is, zoodat op het laatste oogenblik de teugel zelfs nagegeven kan worden.

Dan alleen zullen de ophoudingen vloeiend en dus zonder stooten plaats hebben.

Het halt houden uit den galop vereischt in het bijzonder veel zorg en opmerkzaamheid.

Aanhangsel.

Het belangrijkste daarbij op te merken, is, dat wanneer het paard door de verzameling tot de ophouding is voorbereid, de beslissende teugelaanhouding plaats heeft op het oogenblik dat — nà het in vrijheid zweven dat bij elken galopsprong plaats vindt — de buitenachtervoet den last overneemt, zoodat bij het onmiddellijk daarop volgende nageven der hand, nadat de teugelwerking zich ook nog op den binnenachtervoet heeft doen gelden, de beide voorvoeten kort na elkander zacht op den grond neerkomen.

Voor den ruiter, die gewoon is zijne hulpen in de tijdmaat van den gang aan te brengen, is dit oogenblik niet moeielijk te treffen. Zeker is het, dat het grootste gedeelte der kreupelheden en beengebreken aan slechte ophoudingen, vooral uit den galop, zijn toe te schrijven.

Het is daarom van veel belang iedere gelegenheid aan te grijpen, om ruiters en paarden de vaste gewoonte eigen te maken goede ophoudingen te verrichten.

b. *Het teruggaan.*

Aangezien het teruggaan in het gelid slechts voor enkele passen noodig is, moet het paard daarbij

Aanhangsel.

steeds goed »aan den teugel» zijn, om ook op te kunnen houden, als een pas nog niet geheel is volbracht.

Het teruggaan valt het paard van nature moeielijk.

Het goed geredene paard zal in den regel aan de uitnoodiging om terug te gaan gewillig gevolg geven, omdat het geleerd heeft iedere aanhouding van den teugel op den achtervoet te laten inwerken.

Bij het beoefenen van het teruggaan moet de ruiter eerst rug en achterhand een weinig ontlasten door iets voorover te zitten. Naarmate nu de terugwaartsche beweging het paard bij meerdere oefening gemakkelijker valt, moet de ruiter door een geëvenredigd doorzitten en gebruik van het onderbeen, de neiging bij het paard trachten te behouden om, gedurende de terugwaartsche beweging, toch onmiddellijk weer voorwaarts te gaan.

c. *Het sluiten der rijen. (door overschenkelen).*

Het paard is niet in staat eene beweging zuiver zijwaarts te verrichten, wel echter eene zijwaartsvoorwaartsche beweging.

Juist doordat de paarden, bij het begin van het

Aanhangsel.

sluiten, niet recht maar schuin op de frontlijn geplaatst worden, zal de verlangde zijwaartsche beweging in eene zijwaarts-voorwaartsche veranderen.

Men zal goed doen de schuine stelling niet te gering te nemen ten einde te voorkomen dat het paard met de beenen tegen elkander slaat.

Bij het beoefenen van het sluiten der rijen moeten in den beginne voornamelijk de binnenteugel en het buitenbeen gebruikt worden, terwijl, wanneer de zijwaartsche beweging het paard gemakkelijker valt, de binnenhulpen meer in werking treden, ten einde een voordringen der achterhand tegen te gaan.

Naarmate het paard meer neiging hiertoe toont, wordt ook meer hoofdstelling genomen naar de zijde waarheen men gaat.

d. *De zwenkingen op de plaats.*

Het paard, dat door de oefening in de »buiingslessen» de inwerkingen van teugel en been, elk in het bijzonder heeft leeren volgen, zal geene moeite hebben om de zwenkingen op de plaats te verrichten.

Ook hier moet de aandacht van den ruiter er

Aanhangsel.

bijzonder op gevestigd zijn, om bij juist afgemetene hulpen, door voortdrijvende inwerkingen de »volmaakte aanleuning aan den teugel» te behouden.

2. Het rijden op de stang.

Om het met de stang getoomde paard voor te bereiden tot de besturing met de linkerhand alleen, hetgeen bij het militaire rijden onvermijdelijk is, moeten twee oefeningen worden doorlopen, namelijk: in de eerste plaats, het verkrijgen eener juiste aanleuning op de stang en vervolgens een onvoorwaardelijk nageven op iederen stangteugel afzonderlijk.

Het verdient aanbeveling om, zolang men zich nog ten doel moet stellen eene bepaalde aanleuning op de stang te verkrijgen en het paard derhalve nog noodig heeft meer of minder op de trens te worden gereden, op de bekende wijze de stangteugels en den linkertrensteugel in de linkerhand, en den rechtertrensteugel in de rechterhand te nemen.

Deze wijze van besturen in de beste om de stang langzamerhand in juiste voeling met den mond van het paard te brengen.

Ook zal men later, bij het rijden op de stang, tot deze

Aanhangsel.

wijze van besturen terugkomen, zoodra het om de eene of andere reden wenschelijk is de trens meer te doen werken. Zoodra evenwel de goede aanleuning op de stang is verkregen, zal men het eigenlijke doel van het berijden op de stang, namelijk het nageven op iederen stangteugel afzonderlijk, slechts door verdeelde stangteugels kunnen verkrijgen, zoodat iedere hand de trens- en stangteugels van hare zijde vast houdt.

In den beginne wordt daarbij met trens- en stangteugels, evenveel aangehouden, gereden; later worden de stangteugels meer aangehouden, totdat ten laatste de stangteugels uitsluitend in werking zijn.

Daar alleen bij deze wijze van besturen volkomen gelijkmatige inwerkingen zoowel ter rechter- als ter linkerzijde van het paard mogelijk zijn, gelden hiervoor in het algemeen dezelfde regels als voor het rijden op de trens, evenwel gewijzigd, in overeenstemming met de sterkere werking der stang.

De besturing van het paard met de vereenigde stangteugels in de linkerhand blijft steeds onvolkomen, omdat de werking van den éénen en de tegenwerking van den anderen teugel door geen draaien der hand op werkelijk duidelijke wijze gelijktijdig kan worden medegedeeld.

Aanhangsel.

De volgzaamheid van het paard bij de besturing met ééne hand, is derhalve steeds meer of minder eene zaak van overeenkomst tusschen ruiter en paard.

Toch kan men bij deze besturing als regel stellen, dat door eene draaiing der vuist met den pink in de richting van den rechterschouder, de linker-, en met den pink in de richting van den linkerschouder, de rechterteugel in meerdere werking wordt gebracht.

Dit neemt evenwel niet weg, dat in de praktijk bijna alle wendingen door eene verplaatsing der hand naar de binnenzijde worden uitgevoerd. Inderdaad berust de besturing in hoofdzaak op het navolgende: het paard door eene juiste gewichtsverdeling en de overeenstemmende samenwerking van het binnen- en buitenbeen of, zoonoodig, van binnen- en buitenspoor, in elke gewenschte buiging tot afkauen te brengen, d. w. z. tot de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel.»

Dit is alléén te verkrijgen door eene zorgvuldige bewerking van het paard in de »buigingslessen», eerst op de trens, daarna op de stang met verdeelde teugels. Is dit verkregen dan zullen slechts

Aanhangsel.

lichte aanduidingen met de hand en door gewichtsverdeeling noodig zijn, om het paard met volkomene zekerheid te besturen.

3. Het buitenrijden.

De eigenlijke gymnastische ontwikkeling van het jonge paard moet in de besloten rijbaan tot stand worden gebracht, alvorens men met werkelijk goed gevolg naar buiten kan gaan rijden. Hiertoe is onder alle omstandigheden noodig, dat de ruiter zijn paard onafgebroken door lichte inwerkingen in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» kan doen gaan.

Doen zich te dien opzichte bij een paard nog moeielijkheden voor, dan zal men deze veel spoediger in de besloten rijbaan dan buiten overwinnen. Naarmate echter het paard zich gemakkelijker in de »onvoorwaardelijke bijgebrachte houding aan den teugel» heeft leeren bewegen, zal het door het rijden naar buiten winnen, en eerst daardoor zich met dien graad van vlugheid en zelfstandigheid bewegen, dien het verkrijgen kan. Ofschoon de ruiter, bij het rijden naar buiten, zich van eene ernstige

Aanhangsel.

bewerking van het paard moet onthouden, zoo mag hij zich toch ook niet als een dooden last laten dragen.

Tusschen ruiter en paard moet steeds eene verstandhouding, eene innige overeenkomst bestaan, hetgeen slechts mogelijk is als het paard zich in eene »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» bevindt.

Zoolang de ruiter te paard zit moet deze toestand bestaan, zelfs in de oogenblikken, dat men het paard veroorlooft den hals uit te strekken, ten einde daardoor zijne zelfstandigheid te verhoogen.

Evenwel mag het streven van den ruiter om zijn paard bij het naar buiten rijden in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» te doen gaan, nimmer in overdreven stelselmatigheid ontaarden, omdat daardoor spoedig de looplust van het paard zou lijden.

Het paard dat in de rijbaan goed bewerkt is, zal zich als het naar buiten gereden wordt, door eene zekere, vlotte behandeling, zeer spoedig uit eigen beweging in de verlangde houding voegen.

Naast het behoud der »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» en daarmede in

Aanhangsel.

nauw verband staat het streven van den ruiter om steeds zijn paard »betrekkelijk rechtuit gericht» te houden.

Slechts het nauwgezet richten der achterhand op de voorhand is, bij eene juiste verbinding tusschen hand en mond, zoowel een waarborg voor de gehoorzaamheid als voor de zuiverheid en de verhevenheid der gangen.

Hoe gemakkelijker het voor het paard geworden is ten gevolge van de gymnastische oefeningen, die het heeft doorloopen, zich in alle gangen in juiste houding rechtuit gericht te bewegen, des te beter en aangener zal het buiten gaan en des te minder moeielijk zal het den ruiter vallen om de derde en hoofvoorwaarde bij het met goed gevolg naar buiten rijden te vervullen, namelijk : om zijn paard steeds onvoorwaardelijk voorwaarts te doen gaan.

Jonge paarden toonen hunne schuwheid voor vreemde voorwerpen door de neiging tot blijven staan of tot keeren.

Wie nu bij dergelijke voorwerpen blijft staan om het paard vertrouwen in te boezemen, versterkt het slechts in zijne natuurlijke neiging en ontdoet zich

Aanhangsel.

van het voornaamste middel om hem meester te blijven, dat juist in de beweging vóórwaarts bestaat.

Hoe minder de ruiter zelf acht slaat op vreemde voorwerpen, des te spoediger verdwijnt de angst der paarden er voor.

Het is echter in alle gevallen raadzaam om in 't begin van het naar buiten rijden der remonte-paarden, een paar oudere, goedgaande paarden als leiders mede te nemen.

Om de jonge paarden te leeren zelfstandig en met vertrouwen op de wegen en in het terrein zich te bewegen, onthoude men zich van elke regelmatige opstelling.

Alleen in den zwermvorm hebben de ruiters gelegenheid om hunne paarden rustig en ongedwongen te laten gaan, zoodat zij in dien vorm het beste geoefend worden.

Het spreekt van zelf dat men zich met de jonge paarden zooveel mogelijk in het terrein begeeft.

Wanneer er geen voldoende open terrein voorhanden is, zal er toch overal wel een geschikt boschachtig terrein te vinden zijn. Vooral het galoppeeren door de bosschen geeft het paard het spoe-

digst en op de zekerste wijze, de gewenschte zelfstandigheid in het gaan.

4 Het beoefenen van den langen galop.

Het naar buiten rijden bereikt zijn toppunt in het oordeelkundig ingaloppeeren der jonge paarden. Men moet trachten te verkrijgen dat de gezamenlijke paarden zich voortbewegen in een' »evenwichtsgalop» van 500 pas in de minuut, in »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» en zóó licht in de hand blijvende, dat de ruiter niet veel meer dan de zwaarte der teugels voelt, daarbij zoo rustig mogelijk gaande en den adem zóó krachtig en regelmatig uitstootende, dat men den indruk krijgt alsof zich een stoommachine vóórwaarts beweegt.

Dit kan alleen verkregen worden door eene doelmatige gymnastische vorming of bewerking der paarden, waartoe de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» en de »elastische rugactiviteit» tot grondslag dienen, doch evenzeer is het een vereischte, dat de ruiter met een rustigen zit door de beweging van het paard te volgen, het nimmer pijn in den rug veroorzaakt, zelfs niet bij oneffenheid van den bodem.

Aanhangsel.

Wordt aan deze beide voorwaarden voldaan, dan berust het ingalopperen uitsluitend op een rustig beoefenen van den galop in den zwermvorm.

Het tempo van den galop laat men afhangen van den gang van het paard dat het meest onrustig en heftig is.

Het doet niets ter zake of de paarden van galop veranderen, zelfs op een »overkruis» galopperen wordt niet gelet; de ruiter moet zich alleen tot taak stellen het paard geen pijn in den rug te veroorzaken en het de buiging te geven, die overeenkomt met de hand, waarop het galoppeert.

Alle wanorde en bezwaren, die uit het temperament voortkomen, verdwijnen met den tijd.

Een oordeelkundige oefening in den langen galop is niet alleen als doel van groot gewicht, maar heeft ook belangrijken invloed op den algemeenen graad van ontwikkeling van het paard, omdat ook de andere gangen er door aan vastheid en veerkracht winnen. Slechts het paard, dat in den langen galop oordeelkundig geoefend is, zal zich vrij en met vertrouwen in het terrein bewegen.

**Het leeren overwinnen van hindernissen.
(het inspringen).**

Het overwinnen van hindernissen is wel in de hoogste mate eene aangeborene gave, doch laat zich door zaakkundige oefening buitengewoon aanleeren. Evenals er »ruggangers» en schenkelgangers» zijn, kan men de paarden ook in »rugspringers» en »schenkelspringers» onderscheiden.

Slechts het paard dat met volkomene rugactiviteit springt, kan vloeiend en elastisch hindernissen overwinnen.

Hoe beter een paard als »rugganger» is geoefend, des te zekerder zal het ook, bij oordeelkundige oefening, met volkomene rugwerking springen.

Bij het zoogenaamde inspringen is het een eerste vereischte den paarden den angst voor de hindernissen te ontnemen.

Het spoedigst geschiedt dit door het paard zonder ruiter aan de longe te nemen, of wat nog beter is, geheel vrij.

Het paard, dat geleerd heeft aan de afzonderlijke inwerkingen van teugel en been te gehoorzamen, zal

Aanhangsel.

ook met den ruiter in den zadel met zekerheid springen, zoodra het geleerd heeft zonder het gewicht van den ruiter de natuurlijke vrees voor de hindernissen te overwinnen. Het zal des te beter springen, naarmate de ruiter met meer vastberadenheid op de hindernis aanrijdt, hoe minder het in den afzet vóór den sprong gehinderd wordt en hoe minder pijn het wordt aangedaan in mond en rug bij het neerkomen.

Wanneer de ruiter op eene hindernis aanrijdt, onverschillig in welken gang dit geschiedt, is het een vereischte om bij het paard, door gepaste voortdrijvende hulpen met goede aanleuning op het bit en door een zuiver bewaren van het evenwicht, de achterhand op de voorhand gericht te houden.

Wanneer de ruiter op korten afstand vóór de hindernis voelt dat het paard tot den sprong is besloten, moet hij het hoofdzakelijk door zijn zitvlak vóór in den zadel te brengen nog een laatste voortdrijvende hulp aanbrengeu, zoonoodig de teugels iets door de hand latende glijden, om het paard genoegzame vrijheid te laten tot het zelfstandig kiezen van het oogenblik waarop het den sprong wil nemen.

Van het grootste gewicht is het, dat de ruiter

Aanhangsel.

daarbij zijne hand laag houdt en blijft houden, omdat niets het voor het afzetten tot den sprong noodzakelijke spannen van den rug zoozeer bemoeielijkt, dan het opheffen van de hand.

Juist tegen dezen regel wordt het meest gezondigd, en daardoor ontstaat voornamelijk het halthouden vóór de hindernis.

Daarom roepe de ruiter vóór elken sprong zichzelf toe: »handen laag.»

Gedurende het verrichten van den sprong moet de ruiter er op bedacht zijn, niet achter te blijven in de beweging maar goed met haar mede te gaan.

Alleen dan zal het hem gelukken, nà den sprong goed op te treden, d.w.z. vooral het paard niet hard in den rug te vallen, waarmede in den regel een ruk in den mond gepaard gaat.

Wanneer sommige paarden afkeerig van en onzeker bij het springen zijn geworden, hetgeen meestal bij niet veel aanleg van den ruiter voorkomt, dan zal men trachten het vertrouwen bij het paard te herkrijgen door het nogmaals zonder ruiter te laten springen.

De fouten van den ruiter moet men trachten te verbeteren door hem theoretisch te onderrichten en hem

Aanhangsel.

practisch te laten springen met een paard, dat in alle omstandigheden de hindernissen vlot neemt.

6. Het ontwikkelen van de „betrekkelijk” grootste snelheid van het paard.

Wanneer de remonten, in een tempo van 500 pas in de minuut, derwijze in den langen galop geoeffend zijn, dat zij zich »in evenwicht,» volkomen rustig bewegen, dan kan men overgaan tot het ontwikkelen van grootere snelheden, steeds in het oog houdende dat hunne krachten nog niet geheel ontwikkeld zijn.

Slechts dat paard kan worden beschouwd voor den dienst bij de cavalerie voldoende te zijn afgericht, hetwelk volkomen rustig den galop tot de voor hem bereikbare grootste snelheid kan ontwikkelen, zonder uit de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» te geraten, zoodat de ruiter zelfs bij den aanval nog op de achterhand kan inwerken. Dit kan slechts verkregen worden als men zijne eischen langzamerhand vermeedert.

Eene hierbij te vervullen hoofdvoorwaarde is, dat de ruiter de rugactiviteit en de voortdrijvende kracht der achterhand bevordert door geheel met de beweging van zijn paard mee te gaan.

Aanhangsel.

Bij het goed afgerichte paard is een sterk leunen op den teugel meestal het gevolg van pijn in den rug, hem door den ruiter aangedaan.

De ruiter moet, zelfs in den gestrekten galop, in staat zijn zijn paard het bit te doen afkauwen.

De samenwerking van voortdrijvende en terugwerkende hulpen hiertoe vereischt, is slechts mogelijk wanneer de ruiter een juist gevoel der beweging heeft.

Het in de maat van den galopsprong zacht aankloppende onderbeen is hiertoe de beste hulp.

Eene terugwaartsche werking der hand, die zich door den nek voortplant en een lichte aanraking met de spoor in de oogenblikken dat de achterhand onderspringt, doen het paard spoedig en bestendig afkauwen, terwijl dit daarentegen zeker niet altijd wordt verkregen door een vast aanhouden der teugels en een krachtigen druk van het onderbeen.

Wanneer men van oordeel is, dat in de veldeskadrons het gemiddelde gehalte der ruiters niet zóó goed is om dergelijke inwerkingen in den langen galop te verrichten, dan zal men toch niet ontkennen, dat in elk eskadron

Aanhangsel.

vele ruiters aanwezig zijn bij wien het hiervoor vereischte ruitergevoel wel in die mate kan worden ontwikkeld.

Het zou eene dwaasheid zijn te beweren, dat elk paard door de africhting zóóver is te brengen, dat het bij een ruiter, die alleen passief rijdt, toch als »rugganger» kan worden gevormd.

Men moet er niettemin naar streven om te verkrijgen dat de inwerkingen hiertoe vereischt, door de dressuur zoo gering mogelijk kunnen zijn. Hoe meer inwerkingen bij een paard noodig zijn om het als »rugganger» te doen gaan, des te geschikter moet de ruiter zijn, die het behoort te rijden. De oordeelkundige indeeling van het eskadron is evenals de africhting der paarden van beslissenden invloed op zijne innerlijke waarde.

7. Slotbemerkingen over het algemeen plan van africhting der remontepaarden.

De voor de africhting der remontepaarden ten dienste staande tijd — ongeveer $1\frac{1}{2}$ jaar — moet in 't algemeen zóó ingedeeld worden, dat de paarden die, na voorbereid te zijn door eene longeoefening, in den herfst worden aangereden, na het einde van den eersten winter het tweede tijdperk der africhting heb-

Aanhangsel.

ben volbracht, zoodat zij alzo door middel der »buinglessen» in de »evenwichtshouding» zijn gebracht.

Ook verdient het aanbeveling om de paarden zoo mogelijk tegen het voorjaar op de stang te rijden. Bij paarden, die bij het inwerken der teugelhulpen op de achterhand zich verzamelen, kan de ruiter met de stang veel gemakkelijker het paard in de »onvoorwaardelijk bijgebrachte houding aan den teugel» bestendigen dan door de overeenkomstige inwerkingen met de trens, hetgeen voor het naar buiten rijden een groot voordeel is.

Het zal grootendeels van elk paard in het bijzonder afhangen of men het al dan niet met goed gevolg op de stang naar buiten kan rijden.

Paarden, die buiten vreesachtig en onzeker loopen, moet men op de trens blijven rijden totdat deze toestand aanmerkelijk is verbeterd.

De zomer moet voornamelijk benut worden voor het rijden naar buiten en de daarmede overeenstemmende oefeningen, zooals die van den langen galop.

Indien de voorbereidende oefeningen goed zijn gehouden, behoeft men in 't algemeen niet te vreezen dat door het buiten rijden het »rijkunstig evenwicht» zal verloren gaan.

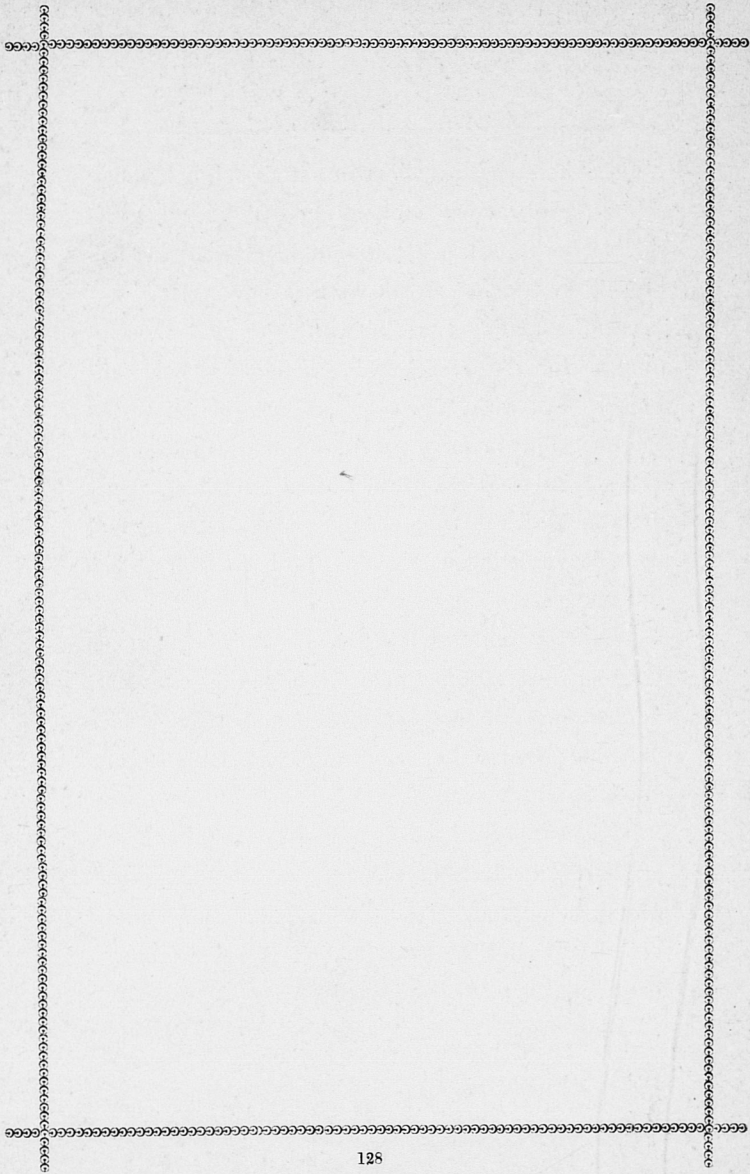
Aanhangsel.

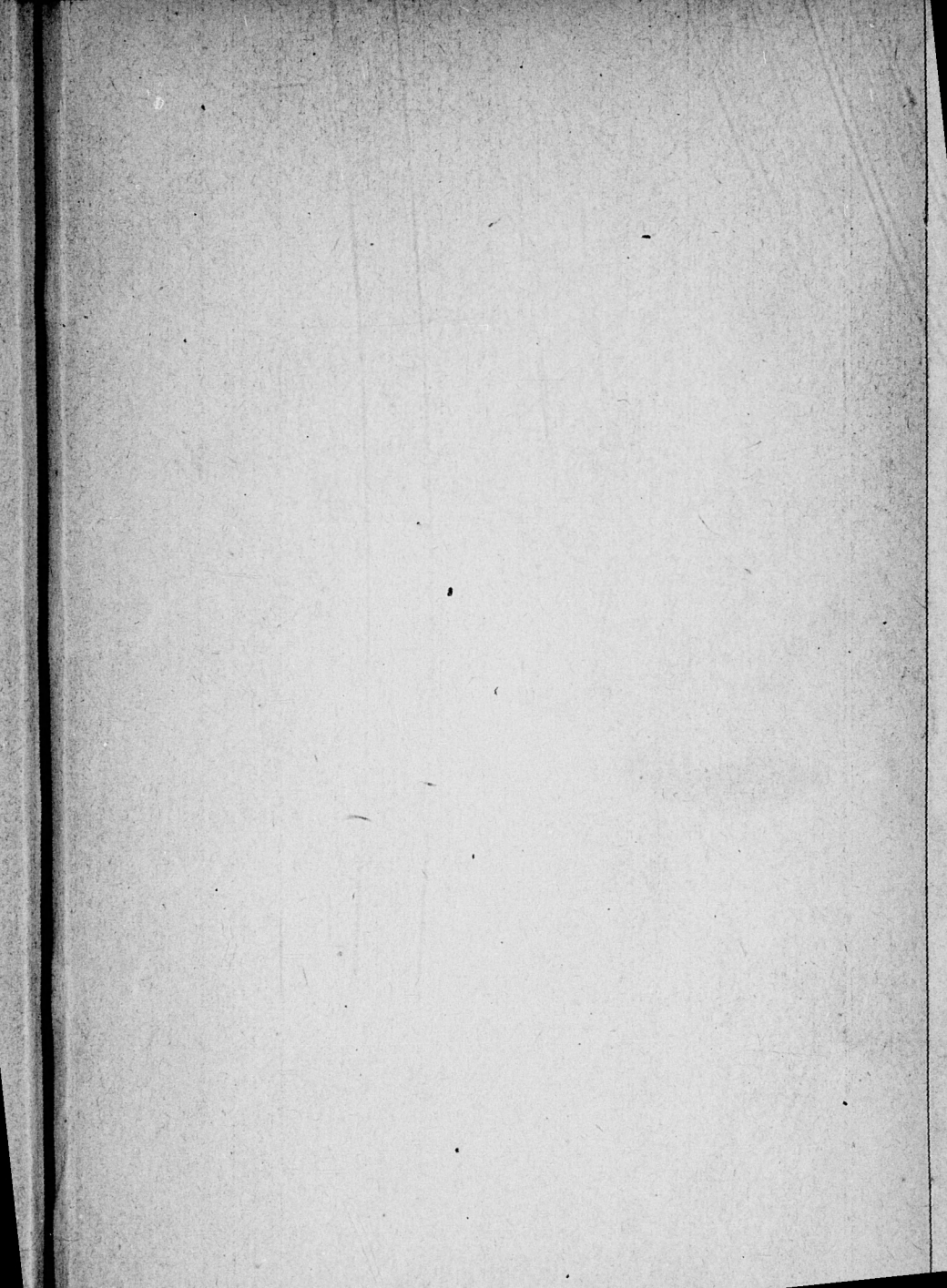
Bij enkele paarden, die van nature weinig houding hebben, verdient het aanbeveling om, vóór het uitrukken door goed gekozen »buigingslessen” het »rij-kunstig evenwicht” steeds weer te bevestigen.

Gedurende den tweeden winter moet door oefeningen in de »verzamelde houding” het »rij-kunstig evenwicht” grondig worden bevestigd, en zoo mogelijk in merg en been zijn doorgedrongen. Met des te meer zekerheid zal dit gelukken, naarmate men zich daarbij meer uitsluitend leiden laat door de vorderingen, die het paard als 't ware van zelf aangeeft.

Wie voor den tweeden winter van 't begin af een te groot doel voor oogen heeft en daardoor te snelle vorderingen wil maken, dien kan het overkomen dat de paarden na affloop van den winter slechter gaan dan in 't begin.

Juist voor deze, om haar zoo te noemen, fijnere africhting in bedoeld tijdperk, kan de onderwijzer niet genoeg voor oogen houden, dat alles wat hij verkrijgen wil slechts een middel is om het doel te bereiken.

Uitgaven van W. J. THIEME & te Zutphen.

HOLLANDERS IN POLITIEK EN UNIFORM

DOOR

A. A. BEEKMAN.

Met teekeningen van WILLEM STARING.

Prijs f 2.25 , in prachtband f 2.90.

NEDERLAND ALS POLDERLAND

DOOR

A. A. BEEKMAN.

*Beschrijving van den eigenaardigen toestand der belang-
rijkste helft van ons land ,*

TEVENS BEVATTENDE

*de Topographie van dat gedeelte met de voornaamste
details.*

Toegelicht door kaarten en teekeningen.

Prijs f 4.80 , in half marocco f 6.—.